

An aerial photograph of a city, showing a large green park area in the center. The park is surrounded by buildings and roads. The text "CITTÀ vicina al tuo CUORE" is overlaid on the bottom right of the image.

CITTÀ vicina
al tuo CUORE

convegno / konference:

LA CITTÀ CHE TI ASSOMIGLIA město blízke tvému srdci

18/10/2008

- Castello Marcosanti, Poggio Berni
- Sala Manzoni, Rimini

výstava / mostra:

TRASPARENZA - libertà di donare ciò che in libertà è stato donato PRŮZRAČNOST - svoboda darovat to, co bylo ve svobodě darováno

17/1 – 8/2/2008 Castel Sismondo, Rimini

ISBN: 978-80-254-3733-9

Nei quadri dell'esposizione posso intuire quel qualcosa che oserei definire: "trasparenza" la capacità di penetrare uno splendore, un raggio di luce. Non si tratta del principio di chiaroscuro; è piuttosto una particolare iridescenza di luce - tipica dei quadri di Van Gogh, per esempio - che suscita un'atmosfera solenne, un respiro assolutamente imparagonabile e, al tempo stesso, anche un palpito inquietante che parte dal profondo mistero della vita. E' ancora il frutto maturo di una vita intesa come impegno a inseguire il raggio di luce che fa di ogni soggetto una persona realizzata. M. T.

Vystavující / Elenco Autori

- 1/ Eva Sládečková – Böhmová
- 2/ Gianni Caselli
- 3/ Ludovico Cupioli
- 4/ David Dusík
- 5/ David Dvorský
- 6/ Marcello Franca
- 7/ Lanfranco Giovannini
- 8/ Claudio Gori
- 9/ Otto Herbert Hajek
- 10/ Jiří Hastík
- 11/ Zdena Höhmová
- 12/ Jan Jemelka
- 13/ Giulio Liverani
- 14/ Maurizio Minarini
- 15/ Zuzana Richter
- 16/ Božena Rossí
- 17/ Karel Rossí
- 18/ Tomáš Rossí
- 19/ Tilman Rothermel
- 20/ Toni Salmaso
- 21/ Tommasina Squadrito
- 22/ Petr Štěpán
- 23/ Eva Trizuljaková
- 24/ Alexander Trizuljak
- 25/ Miroslava Trizuljaková
- 26/ Marek Trizuljak
- 27/ Zdeněk Vacek
- 28/ Václav Vaculovič
- 29/ Petr Zlamal

Město dnes...

Jak prozrazuje dvojitý název: „Město blízké tvému srdci“ a „Transparence – Průzračnost“, je celý tento mezinárodní projekt zaměřený na **životní pocit lidí žijících v současných městech, ve specifickém vztahu k tématu světla a barevnosti.**

Tento vztah jsme začali více zkoumat společně s několika dalšími umělci z Itálie, Německa, Francie a Slovenska v období let 2000–2002, kdy jsme pracovali na projektu s názvem Rimini – Luce e Colore (Rimini – Světlo a barva). Měli jsme příležitost pracovat na studii barevnosti města Rimini, prostřednictvím fotografických i obrazových cyklů, které potom tvořily páteř výstavy konané v tomto městě v červnu r. 2002.

Pátrání po vnitřní logické vazbě konkrétního města s jeho světelnou a barevnou atmosférou a zkoumání jak tyto kvality ovlivňují život jeho obyvatel, či naopak, jak obyvatelé svým životním stylem a zvyklostmi zpětně ovlivňují vzhled míst, kde žijí, se ukazuje jako velice inspirativní svět, v němž ještě zdaleka není všechno probádáno. Výtvarní umělci se svým zvláštním citem pro harmonii a pravidelně pracující se světlem a barvou jako s těmi nezákladnějšími prostředky, mohou v tomto bádání přinést svůj typický a nezastupitelný příspěvek.

Zároveň se umělecká práce a na ni navazující širší kulturní aktivity ukazují jako dobrý základ pro budování a rozvíjení vztahů, například na úrovni místních samospráv, výměnných mezinárodních kontaktů, nových partnerství, projektů ekonomické spolupráce a dalších. Ve významné míře to platí také pro vztah mezi městy Rimini a Olomouc, kde je spolupráce mezi kulturními sdruženími, uměleckými spolky i jednotlivými tvůrci již ustálena, stačí vyjmenovat výstavy, které se uskutečnily díky spolupráci olomouckých a riminských umělců (Costruiamo ponti, Rimini 1995, Rimini – Luce e Colore, 2002, Město jako místo pro člověka, Olomouc, Brno a Praha 2004).

Miroslava a Marek Trizuljakovi,
Unie výtvarných umělců Olomoucka,
spoluautoři projektu

La Città vicina al tuo cuore

Con gioia, abbiamo accettato l'invito giunto dal nostro partner "Unione degli Artisti di Olomouc", di partecipare a questo interessantissimo evento internazionale. Scopo principale della nostra Associazione "Pro Arte Vivendi" di Berlino è lo scambio interculturale tra Cechia e Germania ma siamo anche molto aperti alla collaborazione con altri paesi.

A noi pare assai importante dare un nuovo rilancio alla nostra Associazione proprio qui a Rimini, in Italia, nota nel mondo quale 'culla dell'arte'. Siamo convinti che l'arte è uno dei mezzi più validi per la comprensione reciproca, nel processo di avvicinamento vitale tra i popoli della comune Patria Europea.

In rappresentanza della nostra Associazione partecipa alla presente Mostra l'artista Zuzana Richter, nelle cui fotografie la luce, la trasparenza e l'interesse per l'uomo, si compenetrano in un rapporto aperto alla città che viviamo. Siamo convinti che i lavori di Zuzana Richter daranno un significativo contributo alla qualità e al successo della mostra.

Il nostro più cordiale ringraziamento sia rivolto ai nostri partner e amici, l'"Unione degli Artisti di Olomouc" e l'Associazione culturale "La Ginestra": con il loro aiuto si aprono nuove prospettive per ulteriori attività artistiche finalizzate ad una, sempre più crescente, comprensione reciproca.

Berlino, Dicembre 2008

Marie Kurgansky
Presidente dell'Associazione Pro Arte Vivendi e.V. Berlin

Město blízké tvému srdci

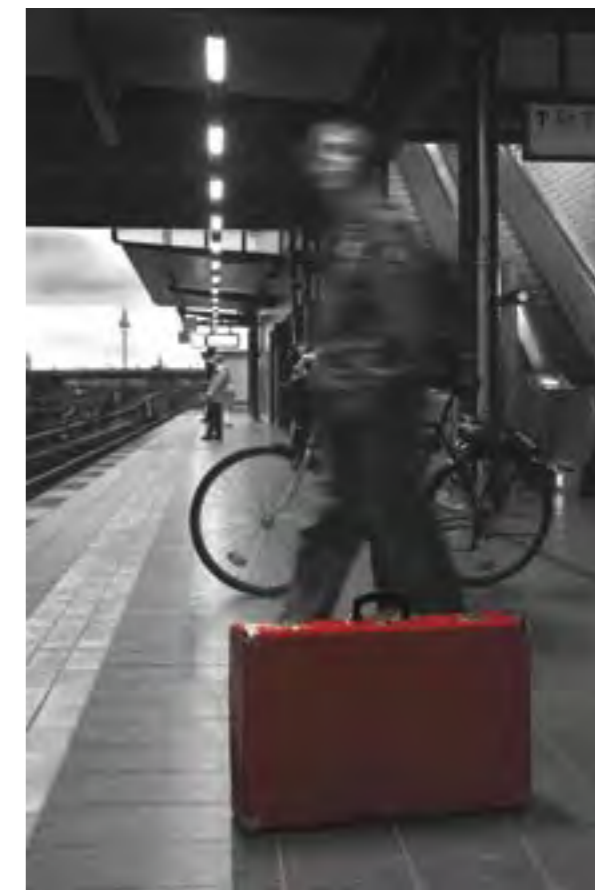
Velice nás potěšilo, že jsme byli od našeho dlouholetého partnera, Unie výtvarných umělců Olomoucka, pozváni k účasti na této nesmírně zajímavé mezinárodní výstavě. Hlavním cílem uměleckého spolku Pro arte vivendi e.V. Berlin je česko-německá kulturní výměna, ale jsme samozřejmě otevřeni pro spolupráci s dalšími zeměmi. A že začínáme právě s Itálií, která je kolébkou evropského umění, je pro nás velice důležité. Protože síla umění je jedním z nejdůležitějších dorozumivacích prostředků ve sbližování a srůstání národů a národností v Evropské Unii.

Za pro arte vivendi e.V. Berlin se účastní Zuzana Richter, v jejichž fotografiích se světlo, transparence a blízkost k člověku prolínají s otevřeným vztahem k městu, ve kterém žijeme. Jsme přesvědčeni, že její práce přispějí k úspěchu této výstavy.

Náš srdečný dík patří Unii výtvarných umělců Olomoucka a Associazione Culturale La Ginestra, s jejichž pomocí se nám otevírají další možnosti rozšiřování naší činnosti ve prospěch vzájemného porozumění.

Berlin, prosinec 2008

Marie Kurgansky
Předsedkyně Pro Arte Vivendi e.V. Berlin

Zuzana Richter Valigia rossa / Červený kufr

Carissimi amici artisti e cultori dell'arte,

I progetti internazionali sono sempre frutto di collaborazione tra la gente proveniente da diverse parti del mondo: e voi contribuite ad un arricchimento mutuo. I membri della Unione degli Artisti di Olomouc partecipano e sono sempre attivi nei progetti di questo genere; e perciò questi artisti diventano mediatori o pionieri dei contatti di scambio tra le città e regioni della nostra comune casa Europea.

Sono molto lieto che gli artisti si sono messi insieme ad affrontare le situazioni vitali della gente che abita le città della nostra epoca. E sono convinto che sia per me che per voi tutti questa mostra sarà un'occasione assai ispiratrice: Vedere i risultati del lavoro degli autori di diverse culture e formazione, come loro stessi vedono la vita nelle varie città Europee.

Martin Novotný,
Sindaco della Città Statutare di Olomouc

Vážení přátelé umění.

Mezinárodní umělecké projekty bývají hmatatelným výsledkem spolupráce mezi lidmi z různých částí světa a přispívají tak k vzájemnému poznávání a obohacování. Členové Unie výtvarných umělců Olomoucka patří k aktivním účastníkům takových projektů a umělci se tak stávají prostředníky k navazování a rozšiřování vzájemných kontaktů mezi různými regiony společně sdíleného evropského domu.

Proto velmi vítám, že mezi umělce mapující životní pocity lidí žijících v současných městech se zapojili také výtvarníci z Olomoucka. Jsem zároveň přesvědčený, že bude pro mě i pro vás nepochybně inspirativní porovnat výsledky uměleckého pohledu na život v jednotlivých evropských městech.

Martin Novotný,
Primátor statutárního města Olomouc

Chiara Lubich “...cittadina di ogni luogo che attraversa”

Era il 23 Settembre di dieci anni fa. Chiara ha esordito manifestando tutta la propria meraviglia. La meraviglia di chi “nulla chiede e tutto offre”.

Allora la Municipalità di Rimini volle conferire la cittadinanza onoraria a Chiara Lubich: l'evento ancora suscita sorpresa ed esige risposte.

Chiara Lubich, presidente e fondatrice del Movimento dei Focolari, è apparsa nell'orizzonte della cittadinanza di questa parte di Romagna prima in forma discreta poi sempre più visibile. Ognuno, da subito, ha colto alcuni aspetti della sua personalità, e parallelamente il significato della sua presenza nel mondo culturale odierno; ne è rimasto affascinato, soprattutto perché, conoscendo lei, ha riscoperto la parte migliore di sé. Sergio Zavoli, giornalista e scrittore, nella prolusione ufficiale ha affermato fra il resto che Chiara Lubich “ha la grazia arcana, di rischiarare ciò che incontra” e che, ponendosi “come tramite visibile della speranza, è cittadina di ogni luogo che attraversa”.

Perché Rimini?

Eppure la domanda: “Ma perché proprio Rimini?” dopo dieci anni risulta ancora più che attuale. Il tempo le ha conferito nuove valenze e una straordinaria radicalità. Conduce la coscienza di ogni cittadino, come quella civica delle Istituzioni, ad una riflessione che metta in chiaro i destini della nostra comunità, che dia vigore agli ideali che ne qualificano l'identità e faccia emergere linee di metodo che restituiscano ali alla speranza.

I segni tracciati da eventi storici millenari, “l'innata religiosità, anche se oggi, forse, mascherata da una fede poco sentita” – dice Chiara stessa – non possono essere annullati, come orme sulla battigia, dalla frivolezza «di una stagione». Semmai il contrario. La luminosità ed il coraggio di scelte operate nei momenti di maggiore difficoltà, ritornano come onda potente, che evidenzia la perennità della storia. Così è possibile fuggire la tentazione del ripiegamento nelle meschinità sostenute dalla fede nella onnipotenza del denaro. Denaro facile ed efficace, capace di sostituirsi alla responsabilità delle scelte e alla libertà della necessaria partecipazione.

Chiara e il senso ineliminabile della storia.

Chiara è venuta in umiltà, fedele ad un richiamo potente. Nell'offerta fattale dal Sindaco dottor Giuseppe Chicchi, non ha letto solo un gesto di pura cortesia. Nella sua sensibilità spirituale, lei ha intuito che l'intero Consiglio Comunale la onorava, perché ne riconosceva come autentico ed universale l'ideale della fraternità umana. Fra le varie motivazioni espresse dal Consiglio Comunale ne cogliamo una particolarmente significativa: “Per aver favorito un processo di

profonda e concreta unità fra persone di credo, razze, culture diversi”.

Chiara ha saputo vedere in quella scelta solenne i valori che danno struttura alla personalità dei singoli come delle aggregazioni spontanee e delle civiche istituzioni. Lei inoltre ha saputo individuare in questa terra due figure che hanno vissuto nel concreto storico i suoi ideali: Alberto Marvelli - che in maniera eroica ha risposto con la santità alle distruzioni provocate dall'odio; Piero Pasolini di Borghi, suo stretto collaboratore, non solo nelle opere – vedi l'azione in Africa – ma anche nella traduzione dell'Ideale nella scienza dell'uomo e sull'uomo.

Chiara è tornata a Rimini il 22 Giugno 2002, rispondendo “cordialmente” ad un altrettanto cordiale invito del nuovo Sindaco dottor Alberto Ravaoli, ed ha affidato a questa città ciò che più le sta a cuore: la fraternità universale. Una nuova responsabilità Chiara vuol partecipare a tutti noi; che diventino linee guida di un nuovo umanesimo per la società mondiale, il ventaglio di ideali e valori insiti nella “fraternità universale”, quali la «libertà e la giustizia».

Tale prospettiva permetterà di evitare le derive cui è giunto il nostro mondo nel secolo passato; un nuovo impegno comunitario sostenuto dal medesimo ideale permetterà di non infliggere più sofferenze per ideologie che si propongono come assolute ed escludono dogmaticamente ogni credo ed identità etnica, provocando distruzione e genocidi.”

Arte e dialogo autentico

Noi vogliamo ora ritrovare e farci travolgere da «questa onda di grazia» - come la chiamò Sergio Zavoli – con gli strumenti più efficaci: il dialogo fraterno e l'arte.

“Trasparenza”, sentita come “libertà di donare ciò che in libertà è stato donato” è il soggetto che prende forma nell'evento che stiamo vivendo: una mostra d'arte a cui si è giunti dopo un lungo percorso fatto di convegni,

approfondimento in piccoli gruppi e associazioni; si è riannodata una rete di rapporti sul territorio e oltre i suoi confini, intorno ai medesimi ideali. Sull'onda dell'esperienza vissuta in Repubblica Ceca nel 2004, la ricerca è stata sostenuta dal desiderio di realizzare "La Città che «ti» assomiglia". Ha trovato così compimento la speranza espressa da Sergio Zavoli: che la presenza di Chiara sia "occasione che riconcilia Rimini con la sua più riposta e gelosa interiorità".

I Soggetti.

L'Associazione "La Ginestra" già promotrice nel 1995 dell'evento culturale e artistico "Costruiamo Ponti: Est Ovest un solo umanesimo europeo" (cui sono seguite a Rimini altre manifestazioni di analogo respiro europeo) nel 2004 si è impegnata con le Associazioni "ARTISTI DI OLOMOUC" e "TRIALOG" di Brno, in un grande evento dal titolo "La Città dell'Uomo" concretizzato in una mostra ad Olomouc, che ha visto il coinvolgimento di venti artisti europei, in un congresso a Brno ed in una successiva riproposizione della mostra nel Parlamento di Praga.

Si è voluto chiamare a raccolta persone di cultura, le più diverse, per ridare un posto all'uomo nelle nostre Città.

Anche le Pubbliche Amministrazioni europee dicono sì!

Le esperienze precedenti hanno sempre trovato favorevole riscontro nelle Pubbliche Amministrazioni, soprattutto tese allo sviluppo del territorio di loro competenza e all'unificazione delle singole città e province in sé, come della comune Patria Europea. In modo specifico la manifestazione "La Città dell'Uomo" ha incontrato l'interesse di Romano Prodi allora Presidente della Commissione Europea, dell'Onorevole Pier Ferdinando Casini, Presidente della Camera del Parlamento Italiano, e dell'Onorevole Lubomir Zaoralek, Presidente del Parlamento della Repubblica Ceca e del Ministro Plenipotenziario Giorgio Radicati Ambasciatore d'Italia a Praga. La nostra iniziativa sta assumendo la caratteristica di «Progetto Europeo». Essa già gode, da parte della Repubblica Ceca, del patrocinio del Vice Primo Ministro e del Ministro per lo sviluppo regionale, della Municipalità di Olomouc e di Brno: esprimono l'intensità del rapporto il Ministro Jiří Čunek, il Sindaco di Olomouc, ing. Martin Novotný e l'onorevole Zdeněk Vich di Brno, presenti alla inaugurazione della mostra. Da parte italiana l'iniziativa viene sostenuta dal patrocinio della Presidenza del Consiglio dei Ministri che invierà un suo degno rappresentante all'inaugurazione, dalla regione Emilia Romagna, nonché dalla Provincia e dal Comune di Rimini.

"La Ginestra"

"La Ginestra": c'era da aspettarsela, valutando

i contenuti ideali di cui era portatrice fin dall'inizio, che avrebbe avuto tanto sviluppo. Eppure - abituati come siamo a considerare i fatti nella loro appariscenza sulla scena della cronaca quotidiana - è giunta sempre a sorpresa ogni richiesta di nuove aperture e la proposta di coinvolgimento nel dialogo, con realtà le più diverse. Si pensava di limitarci all'ambito della salute: - «nostro intendimento - si leggeva nella prima bozza di statuto - è favorire occasioni che sviluppino la capacità di realizzare e mantenere un'armonia tra le varie dimensioni della persona, con gli altri e con l'ambiente».

Ma, specialmente i giovani e gli artisti, sempre desiderosi di grandi orizzonti, fin da subito hanno impresso un dinamismo che ha portato prima a sentire l'Europa come la comune Patria di tanti diversi Paesi, e poi a identificare nell'arte quella «condizione» che favorisce la salute non solo fisica o psichica, ma anche quella spirituale e sociale. Si è iniziato con corsi di formazione e conferenze, e percorsi in ordine alla salute con tecniche respiratorie, in luoghi accuratamente scelti, ma si dovette constatare che la vera formazione oggi viene impartita principalmente dalla complessità della vita accolta in un clima di sincera fraternità; che il vero annuncio della verità non passa necessariamente tramite una «voce» modulata da uno strumento elettronico, ma sostanzialmente tramite il "passa - parola"; e che gli ambiti della salute vanno creati tramite rapporti schietti e profondi con chiunque si voglia assumere la responsabilità del bene comune. Ancora una volta l'arte si è dimostrata il piano inclinato che fa giungere all'uomo il grande beneficio della salute. Risulta inequivocabilmente vera la profezia di Dostojevski: "La Bellezza salverà il mondo!"

"La Ginestra". Non per una arbitraria simpatia il poeta Giacomo Leopardi dedica un inno, forse il più articolato della sua creazione, alla pianta della «Ginestra», ma perché questo arbusto gli offre una plastica simbologia. Passeggiando "su l'arida schiena" (v. 1) di antiche colate laviche, il Poeta quasi respira con quei bronchi generosamente sparsi, della ginestra; scorge davanti a sé straordinarie aperture metafisiche e si rivelano, nell'intuizione artistica, speciali poteri profetici. Non è difficile scorgere in: "Questi campi cosparsi / Di ceneri infeconde, e ricoperti / Dell'impetriata lava, / Che sotto i passi al peregrin risona; / Dove s'annida e si contorce al sole / La serpe, e dove al noto / Cavernoso covil torna il coniglio;" (vv. 17 - 23) la nitida anticipazione di quella «notte della cultura» che sta attanagliando la nostra epoca.

Arricchiti ormai, ma non infatuati, di copiose risorse esoteriche, oggi noi possiamo fruire delle ricchezze dell'arte, cogliendo, oltre l'aspetto formale, inconsueti significati e contenuti. Il misterioso personaggio che si cela nella metafora della «Ginestra» ha esercitato un forte fascino in questo sodalizio di amici che ha fondato

l'associazione "La Ginestra"; ha provocato una sorta di seduzione spirituale anche in quelli che via, via, si sono aggiunti al gruppo iniziale, compresi gli amici d'Oltralpe. "...e quasi / I danni altrui commiserando, al cielo / Di dolcissimo odor mandi un profumo, / Che il deserto consola..." (vv. 34 - 37): simile straordinaria «azione» di questo «fior gentile», cui il Poeta si rivolge come ad una persona viva e vicina, ha determinato «il metodo» delle attività, le più semplici ed anche le più complesse, per questa Associazione.

Non da sforzi di fantasia o impegno manageriale scaturiscono progetti, ma da un semplice dovere di dare risposta ad attese più o meno espresse.

Molte le iniziative (convegni, laboratori, escursioni...), che hanno preceduto questa mostra, ma costantemente, non il desiderio di «fare qualcosa» ci ha stimolato, ma la sola meraviglia di cogliere nel creato la sua prima caratteristica: la natura che - in trasparenza - aggiunge alla luce valenza cromatica; e la luce che - nella trasparenza dei colori - inonda il mondo di chiarezza e di speranza.

«RIMINI - CHIARA - TRAPARENZA - DI LUCE: vuol essere dunque, un semplice dono fatto al nostro Territorio, con la stessa gratuità con cui Chiara Lubich è entrata in comunione con la Città.

Il Consiglio de "La Ginestra"
con "Marecia Mia"
e le Associazione Ambientaliste del Territorio

Marcello Franca, Barche / Bárky

Město blízké našemu srdci

Každé město je vystavěno - „sprádané“ síti, která může mít 7 dominantních vrcholů nebo uzlů. Úkolem všech, kteří tuto síť „sprádají“ je vzájemné propojení těchto vrcholů - uzlů. Toto „sprádání“ sítě může být uskutečněno v několika úrovních.

Například:

1) Stavba měst má respektovat 7 aspektů důležitých pro harmonický život jejich obyvatel.

Je to:

- **Ekonomika společnosti, práce a podnikání ve městě.**

- **Vnější vztahy, veřejná správa, bezpečnostní problematika města.**

- **Vnitřní vztahy, rozvoj kulturních, morálních a etických aspektů města.**

- **Zdraví, sociální problematika, životnost prostředí, aspekty související s životem obyvatel města.**

- **Harmonie, krása a umění.**

- **Ekologie prostředí města**

- **Moudrost, vzdělávání a kultura prostředí města.**

- **Komunikace, spojení, propojení, informace.**

Uvedených 7 aspektů, 7 základních vrcholů / uzlů vytvářené sítě, poskytuje komplexní hodnotový prostor, na který by mělo být pamatováno, když se připravuje jakýkoliv zásah do změny nebo rozvoje sídel, obcí, měst. Každý aspekt je důležitý. Chybí-li jeden z nich, i v ostatních je určitý nedostatek. Přitom každý sám o sobě je „podkladem“ pro vyniknutí ostatních. Sedm aspektů vytváří sedm základních zásad důležitých pro stavbu obcí a měst. To je 1 úroveň sprádaní sítě.

2) Pro druhou úroveň můžeme využít inspirace z knihy jedné z největších osobností evropského a světového urbanismu 19. stol., jímž je Camillo Sitte (1843-1903).

Jeho kniha: „Stavba měst podle uměleckých zásad“ popisuje skloubení umělecké hodnoty a malebnost s urbanistickou kompozicí středověkých měst. Sitte dokázal spojit technické požadavky s uměleckými, tj. tak, jak řekl Aristoteles: „Ve městě mají být lidé bezpečni i šťastni“. Proto Sitte poukazyval na krásu středověkých i renesančních měst. Příklad si bral i z mnoha italských měst, např. Padovy, Florencie, Sieny a také Ravenny a mnoho dalších. Tyto zkušenosti pak uplatnil při vypracování regulačních plánů a urbanistických projektů např. moravských měst Olomouce, či Ostravy a dalších. I na tomto příkladě vidíme, že vzájemné vztahy našich krajů (regionů) mají dlouholetou tradici, a že násilné přerušování vztahů a kontaktů v nedávné době bude časem jen zanedbatelnou epizodou v historii. Sitte ve své malé, ale velmi obsažné knize kritizuje situaci, kdy se plány měst realizovaly bez vlivu umění a krásy. Camillo Sitte napsal: „...nesčetné překážky, které potkáme, nás nesmí odradit zřikání se malebné krásy ...“. „Nelze se vzdát umělecké-

ho řešení a omezit se na technické požadavky měst, protože povznášející působení uměleckého ztvárnění nelze opomenout ani v našem každodenním úspěšném životě. Musíme si uvědomit, že právě ve městech má umění své plné a úplné oprávnění, neboť se jedná o umělecké dílo, které působí na velkou většinu obyvatelstva každým dnem a hodinou. Veřejné správy měst by tomu měly věnovat pozornost, a proto je důležité poukazování na soulad zásad minulosti s moderními požadavky“.

A toto vše bylo napsáno před více jak 100 lety. Vidíme, jak tato slova jsou platná i dnes.

3) Ve třetí úrovni by měla být na paměti určitá základní vize a úkol. Společnou vizi s úkolem. Jak říká indián „Černý los“, svatý muž indiánského kmene Lakota: „Vize bez úkolu je sen, úkol bez vize je klam, ale úkol s vizí může změnit svět.“ Jakou vizí má Město blízké našemu srdci? ‘

Je to vize „města“ jako lidské pospolitosti, kde je možný kvalitní život pro člověka dnešní doby, s jeho nejnějnějšími touhami a potřebami. Jde zde o specifický umělecký pohled, který ze své podstaty vždy znovu směřuje k hledání nového stupně souladu s pravdivostí. Hledání harmonie ve vzájemném dialogu.

Je to vize s cílem přispět k „budování“ města jako základního kamene nové evropské integrace.

A stanovený úkol? Mělo by se vše dělat pro to, aby město jakožto jakákoliv lidská pospolitost byla krásná.

A to je čtvrtá úroveň – pohled na krásno.

4) Co je to krása? Podle Christofera Daye je krása potravou, která dokáže povznášet duši. Shodneme se na tom, co je krásné a co ošklivé? Vše ošklivé nese určitý despekt, cynickou přehlíživost, neúctu, lidskou aroganci. Naproti tomu krása souvisí s nesobeckou péčí, soucitem, láskou. Krása se týká duše. Realizace jakéhokoliv díla se týká duše jeho autora.

Proto je třeba, aby všichni výtvarníci, architekti, urbanisté, filozofové, psychologové, lékaři, teologové a další odborníci, kteří pro stavbu města dávají kousek sebe, vytvářeli nejen síť, ale i budoucí vizí naší lidské pospolitosti. Aby všichni obyvatelé města dokázali vnímat krásu kolem sebe, která ovlivňuje jejich duši v každodenní činnosti. A aby společnými silami vybudovaná síť utvářela takovou lidskou pospolitost, která bude důstojným prostředím pro každého člověka, a tím městem blízké srdci každého jeho obyvatele.

A town, close to our heart

Each town is built up – “spinned” through a web that may have e.g. 7 predominant peaks or nodes. It is the task of everybody who is “spinning” this web to mutually interconnect these peaks – nodes.

“Spinning” of the web can be accomplished on several levels.

For instance:

1.) The building up of towns is to respect 7 aspects important for a harmonious life of their inhabitants.

It is:

- **Town society economics, work and business in a town.**

- **Public relations, public administration, town's safety problems.**

- **Inner relations, development of cultural, moral and ethic aspects of a town.**

- **Health, social problems, environment's vitality, aspects incidental with the lives of a town's inhabitants.**

- **Harmony, beauty and art, ecology of an urban environment.**

- **Wisdom, education and culture of an urban environment**

- **Communication within a town, connection, interconnection, information.**

The 7 listed aspects, 7 basic peaks / nodes of the generated web provide a complex value space, which should be taken into account, when any intervention into the change or development of domiciles, municipalities as well as towns is being prepared. Each of these aspects is important. If one of them is missing, there is a certain deficiency in the others. Here at, each one in itself is a “sub base” for the transcendence of others.

Seven aspects create seven basic principles important for the building up of municipalities and towns. That is the first level of spinning the web.

For the second level we can take inspiration from a book of one of the biggest personalities of the European and world town planning of the 19th century, being Camillo Sitte (1843-1903).

His book: “Town planning according to artistic principles” describes the joint of artistic value and colourfulness with urban composition of medieval towns. Sitte achieved to integrate the technical requirements with the artistic ones, i.e. in such a way of which Aristotle said: “In a town people should be safe as well as happy”. Therefore, Sitte pointed at the beauty of the medieval and also Renaissance towns. He followed the example of many of the Italian towns, e. g. Padua, Florence, Sienna and also Ravenna and many others. He then applied these experiences in elaboration of regulatory plans and urban projects of Moravian cities of Olomouc, Ostrava and others. Even from this very example can be seen that mutual relations between our regions have a long-standing tradition and that the forced interruption of our relations and contacts which came about not so long ago will with time remain only as a negligible episode in the history. In his short, yet very compendious book, Sitte is criticizing the situation when town plans were realized without any influence of art and beauty. C. Camillo Sitte wrote: „...we should not allow that innumerable obstacles we are encountering would discourage us from demanding

picturesque beauty to be applied in architecture ...“.

„It is not possible to forsake the artistic conception and confine oneself only to technical requirements of cities because the exalting impact of artistic interpretation cannot be left out even in our everyday hectic life. We need to realize that especially in cities visual arts have their full and complete justification because these works of art are affecting the majority of population every day, every hour. As the cities administration offices ought to pay attention to this, it is important to point out the necessity of balance between the former times principles and modern requirements.“

And this all was written before more than 100 years. The validity of these words is obvious up to this day.

3) At the third level, a certain basic vision and a task, i.e. a vision shared with the task, should be considered. As says the Indian “Black Elk”, a holy man of the Indian tribe of Lakota: “Vision without a task is only a dream and a task without a vision is only a deception, but a task with a vision can change the world.” What is the vision of the Town close to our heart?“

It is a vision of a “town” as a human society rendering the possibility of high-quality life to a man of these days, with his most inner desires and needs. Concerned is there a specific artistic view which, out of its essence, is always again oriented towards the search for a new level of the harmony with the truth, the search for harmony in a mutual dialogue.

It is a vision aiming to the “building” of a town as a foundation-stone of new European integration.

And what is the appointed task? Everything possible should be undertaken in order that the town as any human society would be beautiful.

And this is the forth level – the view on the beauty.

4) What is beauty? According to Christopher Day, beauty is like a nurture which is able to exalt the soul. Would we agree upon what is beautiful and what ugly? All ugliness bears a certain contempt, cynical disregard, disrespect, human arrogance. By contrast, beauty is related to unselfish care, compassion, love. Beauty pertains to the soul. The realization of any kind of work pertains to the soul of its author.

It is therefore necessary that all artists, architects, town planners, philosophers, psychologists, medical doctors, theologians and other specialists that give a piece of themselves for the building up of a town, should not only create the web, but also a future vision of our human urban community. So that all inhabitants of the town would be able to apprehend the beauty around them, that influences their souls in a day-to-day activity. And so that the web built-up by common powers would shape such a human community, that will be a dignified environment for every person and through that being a town close to the heart of each of its inhabitants.

Zdeněk Vích

Castel Sismondo, Rimini, il portone Nord / Palác Malatesta (Castel Sismondo), Rimini, Severní brána

Eppure la domanda: “Ma perché proprio Rimini?” dopo dieci anni risulta ancora più che attuale. Il tempo le ha conferito nuove valenze e una straordinaria radicalità. Conduce la coscienza di ogni cittadino, come quella civica delle Istituzioni, ad una riflessione che metta in chiaro i destini della nostra comunità, che dia vigore agli ideali che ne qualificano l'identità e faccia riemergere linee di metodo che ridiano ali alla speranza.

I segni tracciati da eventi storici millenari, “l'innata religiosità poi – come dice Chiara Lubich – anche se oggi forse è mascherata da una fede poco sentita” non possono essere annullati, come orme sulla battigia, dalla frivolezza «di una stagione». Semmai il contrario. La luminosità ed il coraggio di scelte operate nei momenti di maggiore difficoltà, ritornano come onda potente, che evidenziano la perennità della storia. Così è possibile fugare la tentazione del ripiegamento nelle meschinità.

Agostino di Duccio (1418 – 1481)

Tempio Malatestiano di Rimini, Cappella dei Pianeti / Dóm v Rimini, kaple planet

1. Vergine / Znamení Panny

2. Carro della Luna / Měsíční vůz

AGOSTINO DI DUCCIO: un sogno che dura da secoli.

“Voglio inoltre raccomandare che sia nelle pareti, sia nel pavimento del Tempio tutto ispiri filosofica saggezza”. (1) Questo l’anelito ed il pensiero che accompagna l’Architetto Leon Battista Alberti nella realizzazione del «Tempio» Malatestiano.

Nella figura complessa di Sigismondo Malatesta - come esce dalla penna graffiante ed esteticamente compiaciuta di Papa Piccolomini, “...ebbe grande l’animo e possente la corporatura. Fu capitano eloquente ed esperto. Conosceva la storia e nella filosofia fu qualcosa più che un dilettante. Ma...” (2), - si intravede il mistero di un uomo che ha inteso essere in rapporto al destino cosmico e che ha voluto in tal senso intendere e magnificare anche il suo amore. Il «mirabile templum» doveva ispirare filosofica saggezza; quivi il Principe investe le sue migliori energie ed appassiona nel progetto i più grandi artisti del tempo: la data, simbolicamente scelta del 1450, vuole sottolineare che questa sarà una opera “unica al mondo”.

Come vividamente scrive Antonio Paolucci nella pubblicazione, “Il Tempio Malatestiano”, curata da Pier Giorgio Pasini, in quegli anni Rimini vive una particolare stagione. Sembra che in Sigismondo Malatesta, il tiranno nel quale confluiscono tensioni le più contraddittorie, sia giunta a massimo sviluppo la consapevolezza della dignità storica ed artistica della Città. Il «Trecento Riminese» era ancora vicino nella memoria, le glorie di Roma splendevano nei marmi gloriosi, la certezza di una gloria imperitura era più che giustificata e teneva alto l’entusiasmo dei neofiti all’apparire di quella stagione che i manuali chiamano «Rinascimento».

In tale fervore di idee approda a Rimini, e trova clima ideale per esprimersi, un lapicida scolaro di Donatello e indirettamente del Ghiberti: Agostino di Duccio, fiorentino. “Tempus loquendi, tempus tacendi”: il motto, più volte espresso nelle sue opere, quasi fosse - come intendevano i più - una «fonte» di saggezza. (3). Ma per lo scultore Agostino la fonte da cui attingeva la vita, era una sapienza molto più alta di ogni saggezza umana.

La bellezza alla corte dei Malatesta era tenuta in gran considerazione, perché, a quanto scrive l’Alberti, «la bellezza fa sì che l’ira distruggitrice del nemico si acquieti», quasi trattenuta dalla forza «del decoro e della gradevolezza formale» (4).

E quanto a “decoro e gradevolezza formale” Agostino di Duccio si dimostra straordinariamente ricco e generoso. Così scrive di lui un grande conoscitore del Tempio Malatestiano, Pier Giorgio Pasini: “Oscillazioni fra un goticismo puntuto ed elegante ed un apparente classicismo sono ben avvertibili nelle ultime cappelle del Tempio (quelle dei Pianeti e della Muse), forse le più significative di tutto l’insieme, che rivelano bene

le caratteristiche della sua arte raffinata e capziosa, volta a risolvere i problemi formali in maniera istintiva, fantasiosa e astratta, con una calligrafia acuta e insistita...” (5)

Potrebbe confermare tale valutazione dello stile «formale» e decorativo del nostro autore anche l’uso insistente dello «stacciato» - così insistente e particolare che rende il nostro artista assai diverso dai suoi stessi grandi maestri.

Ma è ragionevole affermare che l’Autore introduce l’osservatore in uno spazio onirico assai più vicino alle idee pure di Platone che non a quello esteticamente volto alla adulazione in cui viene spesso confinato. Le sue «formelle» non sono mai «cose», non sono quadri esposti in funzione di qualcos’altro: esse rispondono ad esigenze di pura poesia, i loro soggetti generano forme che giocano con vivacità con i colori della vita, continuamente mossa dall’«enérgeia» dell’anima.

Dai maestri, Agostino non impara solo un’arte, ma anche un modo di pensare: l’umanesimo costituisce una visione nuova del mondo ed esige scelte radicali nella dimensione estetica. L’arte è opera di pura bellezza. L’esperienza del bello diviene per l’artista qualcosa di sconvolgente, costituisce un nuovo percorso per l’umanità intera.

Nello stacciato come nelle volute del pannello, Agostino intende svelare in forma lieve, quasi diafana i tesori di vita e di spiritualità nascosti nell’interiorità dell’uomo. Quel vento leggero che muove i vestiti svelando in trasparenza la sensuale bellezza del corpo umano, specialmente infantile, vuole essere una riproposizione della manifestazione del divino “nella brezza dell’Oreb”. (6)

“A chi si lascia attrarre dai movimenti del corpo e dei veli che lo sfiorano esaltandone l’eleganza degli «Angeli musicanti», par di ascoltare le note di un brano preciso - notava un grande musicista - e risuonano nell’anima melodie di Cielo”.

Lo Scultore fiorentino alla corte di Sigismondo Malatesta aveva capito che il progetto del signore era non solo ardito ma paradossale: consegnare ai posteri il suo amore profano, reso sacro nel registro dell’arte. Egli accoglie la volontà del principe e da grande artista, la realizza in forma sottile e delicata rimandando ad altro tempo della storia la sintesi fra queste esigenze esplose con l’umanesimo e le aspirazioni eroiche dell’anima; perché livelli più alti di maturità culturale possano recepirne i contenuti ed ordinarli in un nuovo modello di civiltà.

La «TRASPARENZA» per Agostino di Duccio diviene l’annuncio di quella verità che serpeggia per tutta la Bibbia: “La gloria di Dio è l’uomo vivente”. (7)

La complessità di idee, di valutazioni e di citazioni culturali, l’intreccio di passioni, le più pure mescolate con le più degradanti, in cui si muovevano le corti dei Principi, o nel caso di Rimini, dei tiranni (si ricordi che nell’Ottobre del 1468, alla morte di Sigismondo Pandolfo

Malatesta, ci fu a Rimini una insurrezione di popolo che voleva distruggere ogni traccia delle costruzioni volute dal «Tiranno») impedisce forse di leggere il «sogno» di Agostino nella altezza della sua ispirazione.

Ma il confronto con altri artisti che hanno dedicato la vita e la loro opera alla ricerca della verità, il richiamo ai mistici di quel tempo, la memoria delle esperienze maturate in secoli di storia, consente di scorgere in trasparenza la stretta unità e interdipendenza fra santità e poesia, esperienza mistica e arte.

Solo nella massima purezza del dono ricevuto e partecipato si può intendere il significato di «TRASPARENZA». Continua allora nella trasparenza la libertà di divenire ancora una volta partecipi del sogno di Agostino di Duccio!

AGOSTINO DI DUCCIO: sen odolávající času.

“Chtěl bych zdůraznit, že všude, na zdech, klenbách, a dokonce i v dlažbě riminského domu je výzdoba inspirována filosofickým poznáním”.(1) Tuto touhu a základní myšlenku svěřil architekt Leone Battista Alberti svým spolupracovníkům v okamžiku, kdy jim předával realizační projekt stavby «Chrám».

Komplikovanou osobnost riminského vládce Sigismonda Pandolfa Malatesty si můžeme přiblížit svižným popisem papeže Piccolominiho: “...Vyznačoval se velkým duchem a mocnou postavou. Byl vynikajícím vojevůdcem, dobře se vyznal v historii a otázkám filosofie rozuměl daleko nad běžný průměr. Ale...”(2). V těchto řádcích můžeme zachytit něco z tajemství člověka, který dokázal uchopit svůj vztah ke kosmické dimenzi bytí, chtěl žít v souladu s ní a vykonat činy na její oslavu. Onen «podivuhodný chrám» který se Sigismondo rozhodnul v Rimini vybudovat, měl v sobě zahrnout veškeré dostupné filosofické poznání a zároveň je zjevné, že vládce chtěl pro realizaci svého záměru získat co největší množství předních umělců své doby. V relativně krátkém časovém úseku, od symbolického data zahájení stavby v roce 1450, se v Rimini skutečně objevila řada významných tvůrců, aby svým dílem přispěli k budování této unikátní chrámové stavby vyrůstající kolem původního skeletu kostela svatého Františka.

“V těch letech žil v Rimini – píše Antonio Paolucci – provinční tyran, který o sobě prohlašoval, že pochází z rodu Scipiů a snažil se stůj co stůj napodobovat skutky antických hrdinů, jak je popisují Plutarchos a Titus Livius. A bylo jedno malé, ale slavné město plné sluncem ozářených mramorových památek z dob starověkého Říma, město s knížecím dvorem, na němž, přebývala řada znalců latinské literatury a antického světa, ale také šlechta a významní válečníci, kde se setkávala feudální etiketa s humanistickou kulturou, rytířská tradice s klasickým vzděláním a despotická zvůle s vlastnictvím, a přitom zde tyto protiklady šťastně spolu žily

v symbióze a vzájemně se mísily”. (3) Město Rimini žilo silnou touhou přijmout nové myšlenky a kulturu, již příručky popisují jako Znovuzrození (Rinascimento).

Uprostřed takové výhně idejí se objevil kameník, jehož osobnost a umělecká tvorba se sice nezformovala v Rimini, ale přesto právě zde našel příležitost projevit se: byl to Florentin, Agostino di Duccio. Z riminského prostředí vytěžil motto, které pak opakovaně ztvárnil ve svých dílech: “tempus loquendi, tempus tacendi - je čas promluvit a čas mlčet”.(4) V kolotajících riminských kulturních kruzích byl tento verš často citován a byl vnímán jako «pramen» moudrosti. Ale pro sochaře Duccia byl ještě něčím víc, byl zdrojem, z nějž čerpal životní inspiraci a poznání, přesahující každé lidské rozumování.

Krásy byl na malatestovském dvoře připisován mimořádný význam. Alberti o tom říká: “Krása dokáže uklidnit ničivý hněv nepřítele a právě ona je důvodem úcty k uměleckým dílům. Žádná jiná kvalita, než umělecká výzdoba a formální dokonalost, nedokáže lépe uchránit stavbu před lidskou zlobou”. (5)

A právě v “kráse zpracování a formální dokonalosti” se Agostino di Duccio projevuje nesmírně bohatě a velkoryse. Pier Giorgio Pasini, velký znalec malatestovského chrámu, píše o Ducciovi následující slova: “V posledních kaplích (kaple Planet a kaple Múz) snadno rozpoznáme oscilaci mezi pozdním, elegantním gotickým stylem a nastupující renesancí, která vyrůstá z klasického antického umění. Zmíněné dvě kaple jsou možná nejvýznamnější v rámci celku a velice dobře odhalují všechny podstatné charakteristiky Ducciova díla: rafinovanost a sofistikovanost, řešení formálních problémů instinktivní, imaginativní, až abstraktní cestou, propracovaný a naléhavý rukopis, chvějivá, měkká, delikátní a průzračná modelace. Nekonečné záhyby umělcovy fantazie se naplno projevují v imaginárních postavách oděných do téměř nehmotného šatu a doprovázených neobvyklými, archaickými symboly, jejichž původ snad lze vystopovat v dávných legendách, jejichž přesnější smysl a doba vzniku nám uniká. Jsme vtaženi do mýtického nebeského prostoru mimo čas a bez podřízenosti perspektivním zákonům (které sochař neměl rád a nezabýval se jejich hlubším pochopením). Učenci spolupracující na koncepci stavby chrámu měli spousta práce s tím, aby tvůrce uhlídali, aby ho jeho fantazie nezavedla až příliš daleko od ustálených schémat a kánonů”. (6)

K výše uvedenému hodnocení bych chtěl dodat, že užítí tak zvláštního, naléhavého a od ostatních ‘odtrženého’ stylu, který umělec výrazně odlišuje i od tvorby jeho učitelů, by nás mohlo vést k tomu, abychom Duccia považovali především za básníka bohatě obdařeného výtvarným talentem a imaginací. Odůvodněně však můžeme poukázat na skutečnost, že umělec svými díly zároveň uvádí diváka do snového prostoru, který je blízký čistým platónským idejím a zdaleka tu nejde jenom o vyhovění estetickým kánonům a kritériím líbivosti, či

zdobnosti, jak se to obvykle Ducciovi připisuje. Jeho reliéfní desky nejsou pouhými objekty, nejsou to jenom “obrazy” vyvěšené na ozdobu či za účelem ilustrace, v podřízenosti nějakému jinému konceptu: Ve skutečnosti se jedná o svěbytné umělecké vyjádření odpovídající požadavkům čisté poesie. A zobrazené náměty se projevují ve formách, které pevně a neochvějně souvisí se základními barevnými tóny života neustále poháněného ‘energií’ duše.

V Donatellově škole a nepřímo také v poučení Ghibertim se Ducciovi otevírají nové horizonty: humanismus ustavuje novou vizi světa a vyžaduje si tomu odpovídající, radikálně nové prostředky vyjádření a nové estetické kánony. Umění se stává světem ryzí krásy. Zkušenost krásy se pro umělce stává něčím zcela převratným, utváří novou cestu pro celé lidstvo. Od Donatella se Ducciovi dostávají poznatky o nové filosofii a objevných způsobech uměleckého vyjádření.

V postojích zobrazených figur, stejně jako v jemně našasovaných záhybech drapérie, zamýšlí Duccio podhalit vzdušným a téměř průzračným způsobem bohatství vnitřního života a duchovnosti, které se v člověku ukrývá. Lehké vanutí, které hýbe oděvem a napomáhá prosvítání smyslové krásy lidského těla zobrazovaného nejčastěji v mladistvé, až dětské podobě, je jako by ozvěnou zjevení Boha v “mírném vánku” na biblické hoře Chóreb. (7)

Jeden slavný hudebník to vyjádřil tímto způsobem: “Tomu, kdo se nechá unést rytmem pohybu těl a drapérií na reliéfech muzicírujících andělů v riminském dómu, se najednou zdá, jakoby naslouchal určité přesné, konkrétní hudební skladbě. A v jeho duši se rozezná nebeská melodie”.

Florentský sochař během pobytu na dvoře Sigismonda Malatesty pochopil, že vládcův záměr není jenom velkorysý a vznešený, ale ukrývá se v něm také vážný paradox: touha zanechat potomkům poselství o vlastních profánních vášních a zálibách, které měly být posvěceny a zvěčněny prostřednictvím umění. Duccio přijal tuto výzvu riminského knížete a chopil se jí způsobem hodným velkého umělce. Zhmotnil ji do subtilní a delikátní formy, v níž opatrně poodsunul na pozdější dobu pokusy o syntezu nově se objevivších lidských potřeb, které se tak explozivně otevřely díky renesančnímu humanismu a které jsou vyjádřením touhy dosáhnout nejvyššího stupně civilní, občanské zralosti.

«TRANSPARENCE - PRŮZRAČNOST» se u florentského sochaře působícího v Rimini stala zvěstováním pravdy, která se vine celou biblí: “Boží slávou je živý člověk” (8)

Složitost myšlenkových procesů, hodnocení a kulturních odkazů, spletnost vášní od těch nejčistších až po ty nejpokleslejší, které hýbaly dvory renesančních knížat, či tyranů, jak tomu bylo v případě Rimini (připomeňme, že v roce 1468, po smrti Sigismonda Malatesty, nastalo v Rimini vzbouření lidu, který chtěl zničit všechno, co jejich despotický vládce vybudoval), nám možná až

Tempio Malatestiano di Rimini, Cappella dei Pianeti / Kaple planet
Putti con cornucopia / Putti s dvěma rohy hojnosti

dosud bránila pochopit onen «sen» Agostina di Duccia v jeho nejvyšších inspiračních rovinách.

Jenom v největší čistotě přijatého a sdíleného daru můžeme porozumět, jaký význam má «TRANSPARENCE - PRŮZRAČNOST». Mým přáním je, abychom se uměli s průzračností a v plné svobodě znovu stát účastníky onoho krásného Ducciova snu!

Giancarlo Moretti

1 - L. B. Alberti, “De re aedificatoria”.

2 - Pio II Piccolomini, Commentarium.

3 - Pier Giorgio Pasini, “Il Tempio Malatestiano”, Fondaz. CARIM, 2000. p. 12.

4 - Qo, 3, 7.

5 - L. B. Alberti “Carteggio” VI, 2.

6 - Ibid. p. 57.

7 - cfr. II Re 19, 12/14

8 - cfr. I Cor. 11, 17

Ludovico Cupioli Composizione musicante / hudební kompozice

Zdeněk Vacek Un incontro con Tiziano / Setkání s Tizianem

Rimini allo Specchio

Osservare il mondo con gli occhi della macchina presa nel tentativo di coglierne l'essenza, inquadrando nel campo ristretto del rettangolo fotografico, elementi particolari di un quadro più ampio in una realtà che spesso ci risulta essere confusa, incomprensibile distogliendoci dall'attenzione di quei particolari che ci possono far comprendere appieno il significato di ciò che ci circonda impedendoci a volte di conoscere bene persino noi stessi.

Di fronte all'idea, alla provocazione ed all'invito di rappresentare il volto vero, profondo e sincero di una città come Rimini attraverso il mezzo della fotografia, mi sono posto l'interrogativo su quali basi di pensiero e su quale filosofia procedere per sviluppare un approccio che sarebbe potuto risultare banale, se rapportato alla logica della pura diretta osservazione della città e della sua gente.

Rimini, una città così multi-etnica e pluriculturale, una "città di confine" che si trasforma lungo tutto l'arco dell'anno e con il variare delle stagioni assume volti e immagini diverse, nelle cose e nella gente, che cambia ogni giorno il suo umore e la sua pelle, mentre la luce che la avvolge e le gira intorno modifica e sottolinea ancora di più, con infinite sfumature, questo suo continuo mutamento, armonico e disarmonico ma sempre sincero di una città che non sa e non può mentire a se stessa.

Si dice che nessuna realtà è così vera come la realtà allo specchio, un detto comune che nasconde molte verità; di fronte allo specchio osserviamo noi stessi e di fronte all'immagine del nostro volto e del nostro corpo il pensiero indaga e scava dentro di noi un solco profondo fatto di tante domande alla ricerca di altrettante risposte, alla ricerca della verità, qualunque essa sia.

Allo stesso tempo quell'immagine riflessa non è sempre la stessa, dipende dalla luce che illumina le cose, e noi stessi e la città e la gente intorno a noi appariranno diverse con il modificarsi della luce nell'arco della stessa giornata, cambiando così anche il nostro stato d'animo al punto che il nostro volto allo specchio ci apparirà diverso la sera così come diverse saranno quindi le risposte che daremo alla stessa domanda che ci siamo posti il mattino e le azioni e le reazioni alla Vita anch'esse non saranno le stesse.

Il mezzo che ci consente di osservare la luce riflessa può essere uno specchio o una superficie lucida riflettente come l'acqua o un vetro; questi elementi che fungono da tramite sono composti da molecole e particelle che grazie alle loro proprietà, in particolari

condizioni di incidenza di luce, sono in grado di perdere completamente, sia pure in modo apparente, la loro materialità per divenire essi stessi in modo assoluto vettore di luce; una luce che a sua volta proviene, come luce riflessa, da un'altra materia risultando quindi l'immagine che appare ai nostri occhi come luce pura.

Nell'arco di otto ore, il trenta luglio duemilaotto, sceso dal treno alla stazione di Rimini, ho cominciato a camminare, lentamente, osservando attentamente non la città e la gente in modo diretto ma la città e la gente riflesse allo specchio, alla ricerca di quella verità e di quell'essenza che spesso sfuggono o si celano in una sequenza di immagini false o truccate, nell'ipocrita tentativo di ognuno di noi di nascondere la verità per difendere la nostra debolezza, i nostri difetti e le nostre paure.

Ho visto così una città vera e donne e uomini e bambini e anziani insieme vivere intensamente il loro quotidiano, passeggiando a piedi o in bicicletta o seduti su di una panchina o mentre spingono una carrozzella oppure mentre lavorano; gente entrare ed uscire dai negozi, passeggiare sotto i portici o in piazza, tenere per mano i loro bambini, osservare la città il cielo e l'altra gente, parlare tra loro, incontrarsi e salutarsi di sfuggita o fermarsi a parlare di qualunque cosa e della loro Vita.

Tutto mi è apparso da un angolo visivo diverso, nuovo, drammaticamente e felicemente vero, in una miscela di luci, immagini e colori trasparenti e tra loro sovrapposti a formare una sorta di collage astratto dove oggetti, edifici e persone si sono mescolati compenetrandosi tra di loro a formare un solo corpo ed una sola immagine, dove ogni elemento è risultato appartenente al tutto e l'insieme apparire come composto da ogni singolo elemento senza che l'uno possa essere diviso dal tutto ed il tutto possa privarsi dell'uno.

Credo di essere riuscito a raccogliere, con la gioia e l'emozione profonda che ho percepito nel farlo, un'immagine vera della città andando oltre il suo apparire, e ciò che mi ha consentito che questo accadesse e si rivelasse ai miei occhi ed alla mia mente, in quel modo all'interno del riquadro fotografico, è stata la luce, una luce, una chiara trasparenza di luce.

Rimini, 30 agosto 2008
Marcello Franca

Riminská zrcadlení

Nahlížení světa hledáčkem fotoaparátu a snaha zachytit jeho podstatu, pokus zastavit a uchovat zmačknutím spouště zúžené výřezy obrazu mnohem širšího, nás často uvádí do určité nově vzniklé skutečnosti, která se zdá být v něčem zamlžená a ne zcela uchopitelná, protože nás odvádí od jiných důležitých jevů, které nám unikly – nedostaly se do našeho zorného pole – přičemž právě ony nám mohly pomoci naplno postihnout smysl toho, co nás obklopuje, mohly nám dokonce pomoci poznat sebe samotné.

Tváří v tvář té myšlenky, provokaci a zároveň pozvání hledat prostředky fotografie skutečnou, ryzí tvář takového města, jakým je dnes Rimini, jsem si musel položit otázku, na jaké myšlenkové bázi a s jakým filosofickým zázemím se mám pustit do tohoto úkolu, u něž je velké riziko, že vyzní banálně, obzvláště pokud by se omezil na metodu čistého, přímého pozorování města a jeho obyvatel.

Rimini je městem značně multietnickým a multikulturním, je “městem na hranicích”, které se během roku razantně proměňuje podle střídání sezón. Mění se i jeho tvář, nálady a lidé, zatímco světlo ve svých cyklech oběhu ještě více zdůrazňuje, v nekonečných odstínech, to neustálé střídání, všechny ty harmonie i disharmonie, které se nedají ničím zakrýt a bez falše se projevují v obrazu města, které samo sobě nemůže a nemá proč lhát.

Říká se, že žádná skutečnost není pravdivější, než ta, která s ukáze v zrcadle. Je to však jen obecné rčení, za nímž se skrývají mnohé další skutečnosti. V zrcadle totiž pozorujeme většinou sami sebe a před zobrazením vlastní tváře či postavy naše mysl zkoumá víc, než to, co vidí oči, snaží se vydolovat z vlastního nitra řadu hlubokých otázek a najít další odpovědi. Je to záblesk hledání pravdy, ať už je jakákoliv.

Zároveň ale platí, že zrcadlový obraz není stále stejný. Záleží na světle, které ozařuje věci, nás samé, a také město a lidi kolem nás. To vše se pak vyjevuje v rozdílných podobách, podle proměn světelné atmosféry. Zároveň s tím se mění naše rozpoložení, podobně jako vnímáme pod jiným světlem a v jiné optice svou tvář v zrcadle ráno či večer. A můžeme také na závěr dne dojít k jiným odpovědím na otázky, které jsme si položili ráno. Možná, že dokonce i naše skutky a životní reakce mohou být po prožitém dni odlišné.

Prostředkem, který nám umožňuje pozorovat světelné reflexy, může být zrcadlo jako takové, ale v běžném prostředí jsou to většinou lesklé, světlo odrážející povrchy, vodní hladina, skleněná výloha, či jiné. Tyto věci, jež nám zprostředkují zážitek světelného odra-

zu, jsou tvořeny molekulami a částicemi, které jsou díky svým vlastnostem a za určitých podmínek dopadu světla schopny určitého druhu nebytí, i když jenom zdánlivého, a “ztrácejí” vlastní materiální podstatu, aby se staly jenom funkcí světla, snad i prostředkem hry světél odražených, dopadajících a znovu odražených, až do míry, kdy náš zrak už vnímá už jen samo světlo oproštěné od rámce věci.

Dne 30. července 2008 jsem po osm hodin procházel městem Rimini. Ráno jsem vystoupil z vlaku a pomalu jsem kráčel po jeho ulicích. Pozorně jsem sledoval město a lidi, ne však přímým pohledem, ale skrze zrcadlové reflexy, v hledání té esence, která nám často uniká a je překrytá řadami falešných obrazů, ze všech stran útočících triků na oklamání našeho zraku a pokryteckých pokusů zastřít pravou skutečnost, včetně masek, které nosíme na obranu, aby se neprozradila naše slabost, chyby a obavy.

Nahlížel jsem město takové, jaké je, jeho ženy a muže, mladé a staré, v intenzivním žití každodennosti, jak chodí ulicemi či jezdí na kole, jak sedí na lavičkách anebo tlačí kočárek, lidé při práci a při nákupu, procházející podchody a náměstí, vedoucí za ruku své děti, obhlížející město, pozorující oblohu a ostatní kolem, rozmlouvající mezi sebou, potkávající se a letmo zdravící, a také ti, co se zastavili, aby si popovídali o něčem ze svého života.

Všechno se mi zjevovalo pod jiným úhlem pohledu, dramaticky a šťastně pravdivým, v kombinaci různých světél, obrazů a barev, průzračných a vzájemně se překrývajících, aby společně vytvořili téměř abstraktní koláž, v níž se věci, budovy a lidé vzájemně prolínali a splynuli do jediného obrazu, v němž se každý prvek vyjevil jako součást celku a celek zase jako podstatně utvářen každou jednotlivostí, aniž by jedna bez druhé mohly existovat, jakoby ten celek nemohl pozbýt být jen jednu ze svých částí.

Věřím, že se mi v té koláži podařilo zachytit, s průvodní radostí a procítěním, pravdivý obraz města. Že jsem mohl vstoupit hlouběji za kulisu v popředí, již se Rimini navenek představuje. Tím, co mi umožnilo, aby se tento příběh udál, aby se město zjevilo před mým zrakem a vrylo se mé mysli právě tímto způsobem, skrze fotografický přepis reality, bylo světlo, jeho průsvity a zářivé chvění.

Rimini, 30. srpna 2008
Marcello Franca

Božena Rossí L'unità di corporale e spirituale / Soulad tělesného a duchovního

Giulio Liverani Buon Samaritano - Misericordia / Milosrdný Samaritán

GIULIO LIVERANI: uno sguardo celeste sugli abissi dell'uomo.

10 Agosto 1935 – 27 Maggio 1997.

È nato nel cuore della Romagna, ha concluso i suoi giorni nel Nord – Est del Brasile.

Paese natale è Modigliana, dove a intervalli vive gli ultimi suoi anni. Un paese un po' discostato dal centro geografico della Romagna: su, verso le colline che nei secoli sono appartenute al granducato di Toscana. Una umanità schietta, sempre aperta al prossimo, schiva quanto a dichiarazioni e facili assensi, ma generosa nel riconoscere e affermare la dignità dell'altro, compreso l'«Altro» che è quel Dio, che si usa dire pubblicamente di non conoscere. Anche il nostro Scultore aveva nel sangue queste correnti di vita, ma intrise della grande tradizione culturale toscana. Tale ricchezza conviveva con facilità con l'indocile resistenza ad ogni forma di autoritarismo e con la profonda interiorità spirituale che lo caratterizzava in ogni rapporto.

Modigliana è la terra di Silvestro Lega, e di don Giovanni Verità: concittadini che egli ha sempre amato e onorato pur riconoscendone francamente i limiti. Chi lo ha avvicinato è rimasto colpito dalla sua capacità di assumere la sofferenza di ogni prossimo: i suoi amici lo definirono «una speranza per gli ultimi della terra».

Mi portò un giorno a fare un giro per il paese: fu un vero godimento interiore partecipare a quel flusso di vita che si rinnovava ad ogni cordiale, quasi esultante, «buon giorno!». Assistendo a quel tratto, pur rude, ma ispirato ad autentica nobiltà, l'avresti detto l'attuazione piena dello slogan che Virgilio ha messo in bocca a Didone, quale fondamento delle migliori caratteristiche della latinità: “Non ignara mali / miseris succurrere disco”. (1) Avvezzo al patire per quel male che lo torturava giorno e notte, effettivamente appariva un vero discepolo della misericordia.

Già parroco di una piccola frazione di montagna, sessanta abitanti, dovette lavorare i campi per potersi mantenere. Ma qui imparò l'amore per la terra e a farsi uno con i suoi simili; i pochi contadini rimasti, che chiedevano, mettendo in gioco la propria pelle, un tozzo di pane e un bicchiere di vino all'avara terra.

Poi è volato a «soccorrere i miseri» nell'America Latina; e per soccorrere ognuno ha rimesso mano all'arte appresa a Faenza dal grande maestro e amico Angelo Biancini: l'arte della Ceramica e della pittura. Committenti erano solo i suoi amici: diversamente «gli si inaridiva la mano!». Non era in grado di creare un pezzo che non venisse stimolato dal rapporto profondo con qualcuno: così non esiste un'opera che non sia sofferta e non porti l'impronta della gioia e di una grandissima umanità.

Ricco di cultura ma restio nelle discussioni erudite, amava andare al sodo e documentarsi accuratamente su

ogni questione aperta: le sue opere sono ricchissime di richiami artistici. Il suo genere si radica preferibilmente nella tradizione medioevale e nel realismo moderno: spesso ci si imbatte in citazioni di Gustave Courbet. (2)

Pur avendo conosciuto Pavel Florenkij solo da qualche articolo di una rivista, diresti che Giulio Liverani ha conosciuto da sempre il grande filosofo, scienziato e artista russo, e sulla sua anima ha modellato la propria; ed ha realizzato nelle ceramiche quelle esigenze di rinnovamento artistico che il martire russo aveva sintetizzato assieme all'amico pittore Čekrygin già nel 1922: «Le ultime realizzazioni dell'arte contemporanea non hanno superato i limiti delle ricerche di laboratorio che, tese alla elaborazione di singoli elementi formali, sviluppano i caratteri strettamente materiali dell'artista di professione (pittore o scrittore che sia) escludendo completamente l'essenza spirituale dell'artista creatore, (...) L'arte, conservando la saggezza popolare che è maturata attraverso i secoli antichi e che dà respiro all'artista perché esprima la sua personalità in una creazione ampia e possente, deve guidare il popolo ad una superiore cultura di saggezza e di sentimento, a partecipare alla creazione e alla capacità di giudicare e valutare. L'arte deve penetrare nella vita conferendole grazia e armonia universali». (3)

Come il filosofo russo Giulio Liverani era profondamente convinto che “il retaggio della grandezza è la sofferenza ... Si, la vita è fatta in modo che si può «dare» qualcosa al mondo solo pagandone poi il fio con sofferenze e persecuzioni. E più il dono è disinteressato, più crudeli sono le persecuzioni, e dure le sofferenze. Tale è la legge della vita, il suo assioma di base”. (4)

Al riguardo, Giulio Liverani ha saputo dare sempre qualcosa di grande ai suoi amici: quale mistico e santo (come lo dicono già in Brasile) ha dato Dio a chi lo incontrava, quale artista ha dato a tutti la parte migliore di sé, la sua anima, l'anima di un grande.

Anche i «soggetti» delle sue opere vengono scelti in rapporto ai fruitori. Abbiamo così una gamma vastissima di temi, che spaziano dalla mitologia antica, ai ricordi di vita contadina e di villaggio, a temi astratti... Nel dialogo con le comunità ricorrono temi particolari, assunti soprattutto dal Vangelo: “La lavanda dei piedi” (5), “Il buon Samaritano” (6), o temi religiosi quali la “Via Crucis” (7) ed altri, ripresi dai misteri del Cristianesimo. Quel che maggiormente ci tocca è la ricchezza e profondità ermeneutica con cui egli si accosta a questi temi.

Il segreto sta nel fatto che egli viveva intensamente il vangelo e la sua arte era testimonianza costante e unica della sua ricca vita interiore. La vita non ha confini, così la sua attività artistica non costituisce impedimento alcuno al dialogo con chicchessia, anzi è stimolo per ogni interlocutore a riscoprire se stesso, la parte migliore di sé.

Esempio tipico di tale profondità e vastità ermeneutica sono le opere esposte nelle mostra «TRASPARENZA: libertà di donare ciò che in libertà è stato donato». Un unico tema, “la Misericordia del buon Samaritano” apre squarci di cielo sugli abissi dell’uomo, e diventa: ora “La filosofia, quale carezza di Dio verso l’uomo, precipitato nel baratro dell’ignoranza”, ora “La misericordia che rende il soggetto maturo, come Dio, capace di «re – impastare» l’uomo sconvolto e distrutto dal male”, oppure “La comunità che, nella misericordia, rende i miseri partecipi della salute del creato”.

L’umanità non è più soltanto «L’uomo incappato nei briganti», perché ha trovato l’amore di chi lo rigenera alla speranza.

GIULIO LIVERANI

(10. 8. 1935 – 27. 5. 1997)

Pohled z nebe a hlubiny lidskosti.

Giulio Liverani se narodil v oblasti Romagna a své dny završil v severovýchodní Brazílii. Jeho rodnou obcí je Modigliana, v níž také prožil většinu času z posledních let svého života. Je to v okrajové hornaté části zmíněné provincie, na území, spadajícím v minulých stoletích spíše pod vládu toskánského velkovévodství. Tamní obyvatelé se vyznačují ryzí lidskostí a otevřeností jedněm vůči druhým. Nespěchají s proklamacemi a laciným souhlasem, ale zároveň jsou velkorysí v uznání důstojnosti jiných, obzvláště v uznání toho “Jiného”, Boha, o němž dnes mnozí lidé říkají, že ho neznají. Také Giulio Liverani nesl v sobě tyto danosti, společně s odkazem velké kulturní tradice Toskánska. V jeho srdci se toto dědictví harmonicky prolínalo s nenapravitelným odporem vůči každé formě autoritářství a s hlubokou duchovní niterností, což se projevovalo ve veškerém jeho chování a vztazích.

Z Modigliany pocházeli rovněž Silvestro Lega (jeden z předních italských malířů 19. století) a Giovanni Verità (významný vlastenec a stoupenec obrozenec-kého hnutí v Itálii 19. století, pozn. překl.), které Liverani měl rád a vážil si je, i když uměl svým typickým přímým způsobem upozornit i na jejich nedostatky. Každý, kdo se s Liveranim setkal, byl zasažen jeho schopností sdílet problémy a trápení lidí kolem sebe. Jeho přátelé jej popisovali jako «naději pro poslední lidi této země». Jednou mne vzal s sebou na svoji obvyklou pochůzku po rodném městečku. A bylo pro mne opravdovým zážitkem vnímat ten proud optimismu a vitality, který prýštil z každého, nesmírně srdečného, až jásavého pozdravu při setkání s někým z místních lidí. Během této prosté, ale zároveň zvláštní vznešenosti oplývající procházky jsem si vpomenul na Vergiliův verš, který vyjadřuje něco z nejvyšších kvalit antické kultury: “Non ignara mali / miseris

succurrere disco” (1) . Giulio Liverani, sám navyklý snášet bolesti nemoci, která ho sužovala dnem i nocí, se neuzavíral do sebe, ale snažil se s velkým soucitem a milosrdenstvím pomáhat jiným. V mládí, kdy byl duchovním správcem jedné malé horské vesničky s asi šedesáti obyvateli, musel obdělávat pole, aby se uživil. Zde se naučil mít rád jednoduchou selskou práci a sdílet životní osudy s nejobyčejnějšími lidmi – s hrstkou posledních venkovanů, kteří neodešli a každodenní tvrdou dřinou dobývali z vyprahlé půdy svůj kousek chleba a sklenku vína. Později odjel Giulio Liverani do Latinské Ameriky, aby tam pomáhal lidem žijícím v ještě větší chudobě.

Liverani také studoval výtvarné umění ve Faenze, a to keramiku a malbu, pod vedením učitele a přítele Angela Bianciniho. Je pozoruhodné, že k umělecké práci ho vedla spíše touha pomáhat druhým - ta byla u něj silnější motivací, než cokoliv jiného. Ve zralém věku odjel do Latinské Ameriky, aby mohl být blíž těm nejchudším – „miseris succurrere”. A je pravdou, že většinu peněz vydělaných uměleckými zakázkami věnoval na přesně cílené konkrétní akce na pomoc chudým lidem v Brazílii.

Objednavatelé zakázek byli vesměs jeho přátelé. Nebyl schopen udělat práci, která nebyla stimulována hlubokým vztahem s daným konkrétním člověkem. Když chyběl tento vztah, dílo se mu nedařilo a žertem to komentoval, že mu „ochrnuly ruce”. Proto můžeme o práci Giulia Liveraniho říci, že prakticky neexistuje od něj dílo, které by nebylo inspirováno přátelským vztahem s někým, dílo probíjované, prožité, se zábleskem radosti a především naplněné silnou lidskostí. Liverani byl hluboce vzdělaný, v diskusích si stál pevně na svém a rád v nich šel až do důsledku, snažil se najít odpověď na nastolené otázky. Autorova erudice se významně projevuje v jeho práci, která je plná mnohavrstevných citací a kulturních odkazů. Ve stylových inspiračních zdrojích se tento sochař opírá o italské středověké a raně renesanční umění, ale také o realistické a neorealisticke proudy moderního umění, rád a často citoval například Gustava Courbeta. (2) Pokud jde o vztah k Pavlu Florenskému (1882 – 1937), znal Liverani zpočátku jeho dílo jenom z článků v literárních časopisech. Přesto však můžeme s jistotou říci, že se tomuto filozofovi, vědci a spisovateli velice přiblížil a nechal se jím do značné míry ovlivnit. Ve svých keramických reliéfech uplatňoval požadavky, které ruský myslitel formuloval společně s přítelem, malířem Čekryginem už v roce 1922: „Aktuální výsledky výtvarného umění nepřekračují hranice jakéhosi laboratorního výzkumu, zaměřeného na rozvíjení jednotlivých formálních prvků a na úzce materiální aspekty tvorby profesionálních umělců. Zároveň však úplně vylučují duchovní dimenzi osoby umělce a tvůrce. (...) Umění, které zrcadlí a dál v čase přenáší sumu lidské zkušenosti zdokonalované staletími, ovlivňuje i samotného tvůrce, vdechuje mu sílu, aby vyjádřil svoji skutečnou osobnost v tvor-

bě naplněné silou. A umění má aké vést lidi k hlubší kultuře poznání a k citu, aby měli větší podíl na tvořivém poslání, společně s rozvíjením schopnosti hodnotit a rozlišovat. Umění má prostoupit náš život a dát mu univerzální harmonii a plnost”. (3)

Souhlasně s Florenským byl také Giulio Liverani přesvědčen o tom, že “údělem velikosti je utrpení (...) Když chcete světu něco dát, musíte za to sami zaplatit cenu útrap a pronásledování. Čím je dar velkodušnější, tím krutější utrpení a perzekuce jej provází. Takový je zákon života, jeho nezákladnější axiom...” (4). Zde můžeme potvrdit, že Giulio Liverani dával svým přátelům kolem sebe vždy něco velkého. Byl mystikem a světcem (jak to o něm říkali mnozí lidé, s nimiž se setkal v Brazílii), který přinášel Boha a jako umělec dával lidem skrze své dílo to nejlepší ze sebe, svoji duši.

Tématika Liveraniho prací vycházela vždy z přátelského vztahu a živého dialogu s objednavatelem. Proto můžeme u něj nalézt široký okruh námětů, od antické mytologie, přes zobrazení scén jednoduchého venkovského života, až po výjevy a podobenství z evangelii, jako Mytí nohou (5), Milosrdný Samaritán (6) a další náměty inspirované křesťanskými obsahy, například Křížová cesta (7). Na těchto dílech je oslovující jejich hluboká obsahovost a velké množství významově-interpretacních rovin, které autor dokáže z námětu vytěžit. Tajemství spočívá v tom, že tyto skutečnosti sám intenzivně prožíval, proto byly jeho práce určitým druhem stálé výpovědi o hloubce a bohatství jeho vlastního vnitřního života. Dynamika života nezná hranice, proto je také tvůrčí aktivita Liveraniho otevřená, je nastavená tak, aby nekladla překážky, aby otvírala prostor pro rozhovor s kýmkoliv, je dokonce stimulací pro každého diváka, aby objevoval sebe sama a své nejlepší stránky.

Typickým příkladem této hloubky a významového bohatství jsou díla z jeho pozůstalosti vystavená na přehlídce s názvem «TRASPARENZA – PRŮZRAČNOST: svoboda dát to, co bylo ve svobodě darováno». Představují jediné téma, jímž je milosrdenství, které je zde zachyceno v několika výtvarných variantách podobenství o milosrdném Samaritánovi. Un unico tema, “la Misericordia del buon Samaritano” apre squarci di cielo sugli abissi dell’uomo, e diventa: ora “La filosofia, quale carezza di Dio verso l’uomo, precipitato nel baratro dell’ignoranza”, ora “La misericordia che rende il soggetto maturo, come Dio, capace di «re – impastare» l’uomo sconvolto e distrutto dal male”, oppure “La comunità che, nella misericordia, rende i miseri partecipi della salute del creato”. L’umanità non è più soltanto «L’uomo incappato nei briganti», perché ha trovato l’amore di chi lo rigenera alla speranza.

Giancarlo Moretti

Giulio Liverani

Buon Samaritano – Misericordia / Milosrdný Samaritán (varianta)

1 - Eneide, Libro I, 630. “Non ignara del male, imparo a soccorrere i miseri”.

2 - Gustave Courbet (1819–1877) pittore francese, fu il pioniere del Realismo.

3 - Da “Il nostro prologo”, introduzione al primo numero di «Macovec» Cfr. “Nicoletta Misler, “La prospettiva rovesciata”, Gangemi Editore, Roma 2003” p.9.

4 - cfr. P. Florenskij, “Non dimenticatem”, Milano, Mondadori, 2000. 13 Febbraio 1937, pag. 374s.

5 - Cfr. Gv. 13, 1 – 20.

6 - Cfr. Lc. 10, 29 – 37.

7 - Antica pratica religiosa, molto in uso anche nel presente, che ripercorre, in meditazione e preghiera, le tappe salienti della passione di Gesù, raccontata in quattordici stazioni. Il nostro Autore ne ha fatto molte creazioni in Italia e in America latina.?

Lanfranco Giovannini Relitti / Relikty

David Dvorský Codice I. / Kód I.
olio su tela / olej na plátně. 50 x 50 cm

Vivere ancora il tempo di vedere
le cose al posto loro,
ritornare a quel giorno
in cui il giardino si spartiva
un odore di salvia e di salmastro;
e la sera la mano di mia madre
passava con la punta del dito
dalla fronte alle spalle, e al così sia
mai udito del tutto.

La mia fede non cola lungo i ceri,
e non conosce il viola del martirio
non crede alle preghiere in volo
verso un cielo distante chissà quanto.

Eppure,
l'idea di essere visto
sarà pure un segnale. E allora dimmi
se davvero mi aspetti sulla soglia,
come le foglie contro gli scalini.

Tutto sarebbe stato più leggero nel passaggio
da quelle della croce alle braccia del Padre;
avremmo colto l'ultima speranza di colmare
l'azzurro tra gli indici protesi sulla volta
della Sistina, la grazia da dividere
insieme come il pane al fondo della cena,
perché fosse mangiato in previsione
di noi, del nostro tentativo
di prenderci per mano.

**Žít tak ještě jednou ten čas
a vidět věci na svém místě
vrátit se do dnů
kdy ze zahrady stoupal
závan hořkých bylin, vůně šalvějí
večer pak ruka mé matky
prsty přejíždí od tváře k hrudi a k ramenům
s výdechem slov 'at' se stane' téměř neslyšným**

**Moje víra svícemi se neobírá
purpur mučednictví nechce znát
nespoléhá na modlitby, které letí
k nebi vzdálenému kdovíjak**

**Přesto však,
pomyšlení, že jsem viděn,
je mi znamením. A tak mi řekni
zda opravdu na prahu mne čekáš
jak listí, co vítr nese schodům vstříc**

**Všechno snad mohlo být lehčí, na té cestě
z kříže do Otcova náručí;
naději poslední jsme mohli mít,
prostor mezi prsty nebem naplnit
jak na klenbě Sixtíny, mít dar sdílet
společně chléb na závěr večere,
aby pojídán byl
v předtuše nás a našich pokusů
za ruce se vzít**

Gianni Caselli Nebulosa / Mlhovina

Tomáš Rossí Visione IX. / Vidění IX.

David Dusík Luce / Světlo
fotografia / fotografie

Alexander Trizuljak (1921-1990) Luce e Dolore / Světlo a bolest
bronz / bronz, bozzetto per il Monumento dei Tre grandi olocausti del XX. secolo
studie pomníku tří velkých holokaustů XX. století, 32 x 32 x 24cm

Il primo giorno senza più i miei occhi
Io penso chiaro e fermo come la luce
quando calano i teli dell'inverno.
Non avevo saltato mai un mattino,
ero un tutt'uno con la storia di un sasso,
legato alla natura come l'erba.

*V ten první den bez opory zraku
Mysl jasnou mám a stálou jako světlo
když snášejí se dolů plátna zimy.
Nezmeškal jsem ani jedno ráno
žitím jsem byl pevně spojen s pamětí skály
srostlý s přírodou jak tráva*

Ardere dentro il ghiaccio.
solo così si scioglie il nostro inverno.

*Spálit ledy uvnitř sebe -
- jen tak rozpustí se zima kolem nás*

Sergio Zavoli

Václav Vaculovič La tua fornace mi consuma / Tvá výheň mne stravuje
monotyp, 40 x 60cm

Eva Trizuljaková Visione: Cieli Nuovi e Terre Nuove / Vidění: Nová nebesa a nová země

Petr Štěpán Angeli alle porte della Città / Andělé v branách města

TRASPARENZA – VIE DI LUCE

„Il respiro di Dio genera i molti e insieme li unisce in nuove armonie. Le vie della luce non sono trasparenze dell'etere inerte; sono piuttosto innumerevoli volti, nascosti in eccesso di sole, che si volgono a noi in paziente paideia di pace. Sulla volta del cielo, le stelle disegnano non più che le immagini vane; molto più in alto, nel loro stesso disporsi in figure possenti, luminose presenze annunciano i sogni inviati da Dio e vengono a noi in audaci imprese di amore.“

“The breath of God generates the many and at the same time unites them in new harmonies. The ways of light are not transparencies of inert ether. Rather, they are countless faces, hidden in the excess of sunlight, that turn towards us in a patient paideia of peace. In the vault of heaven, the stars only trace empty images. Far higher still, in their unique ordering in powerful figures, luminous presences announce the dreams sent by God and reach us in bold enterprises of love.” (Translation: Brendan Purcell)

(M. Malaguti - „Tra memoria e progetto, verso il nuovo umanesimo“, „La Città dell'Uomo“ - Olomouc, Brno, Praga e Rimini 2004)

La sostanza fisica della luce sembra abbastanza esplorata facendo riscontrare, anche in questo campo, due spiegazioni diverse e non facilmente unificabili (la luce come oscillazione elettromagnetica e la luce come corrente dei quanti). Sappiamo misurare la velocità della luce e il genio umano è riuscito a definire in una formula matematica la relatività della luce e dello spazio-tempo. Sappiamo bene che nella luce c'è la gamma visibile ed invisibile, che esiste sia la luce vivificatrice sia quella mortale. Pittori e fotografi conoscono diverse qualità della luce (la luce viva e morta, colore e incolore, plastica o piatta, dura o morbida, scintillante o cupa).

La tradizione culturale dell'umanità poi è piena di intuizioni e riferimenti sulla luce quale realtà spirituale. Il binomio di Luce e Tenebre viene dalle più diverse culture come simbolo del divino e dell'antidivino, della vita e della morte, del bene e del male, della nascita e del declino, dell'orientamento e dell'ondivago.

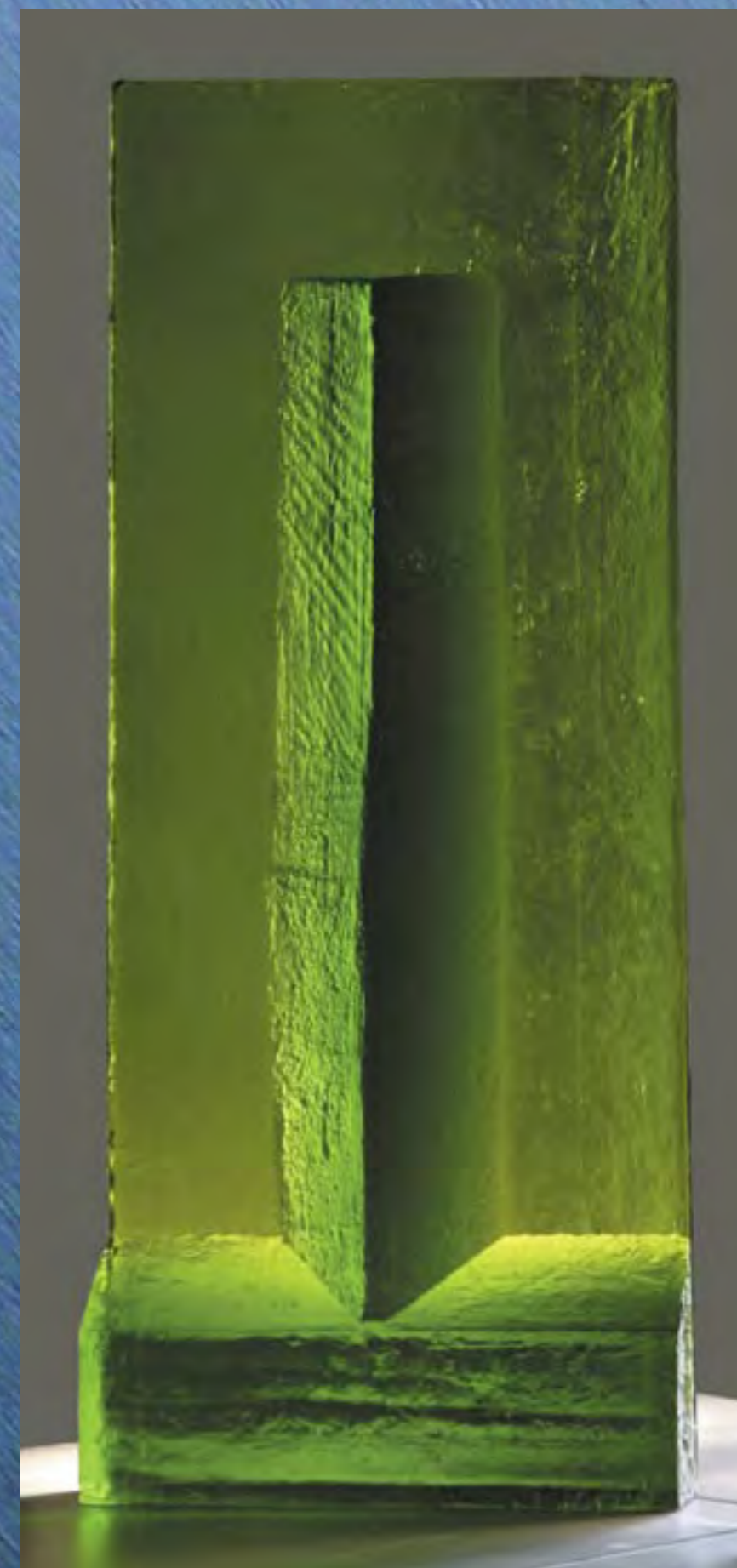
Il filosofo Maurizio Malaguti nei suoi testi colmi di visioni ed altamente poetici parla delle „Vie della luce“ che non sono un mero scintillio eterico, un gioco esanime di fenomeni fisici, ma una manifestazione dell'esistenza viva (le „luminose presenze“ - luminous presences).

La trasparenza - la capacità di farsi penetrare dalla luce e di trasmetterla agli altri può diventare, in un certo senso, anche qualità dell'essere umano. Non è una metafora poetica: anche oggi troviamo nel mondo delle personalità eccezionali che la testimoniano (Il Papa Giovanni Paolo II., Chiara Lubich, Roger Schütz della Comunità di Taizée, Madre Teresa di Calcutta). Ma è anche vero che l'uomo nella vita su questa terra non è capace di raggiungere la piena trasparenza che è una vocazione e un lungo cammino travagliato verso la Luce. Questo vale anche per la luce nella pittura che non è capace di raggiungere una luminosità pura e perfetta ma, nonostante ciò, nella storia dell'arte si trovano esempi squisiti di questo fenomeno.

Il progetto della mostra „Trasparenza“ parte da una mia esperienza personale vissuta in Olanda alcuni anni fa. Nella Galleria della Fondazione Kröller-Müller a Otterlo ho visto una splendida collezione delle pitture di Van Gogh. E' stata una risplendenza di luce speciale che rendeva l'atmosfera solenne, un respiro di qualcosa completamente imparagonabile e, allo stesso momento, anche un palpito inquietante. La galleria era piena di capolavori dell'arte moderna europea, ma la luce dei quadri di Van Gogh ha lasciato in me un'impronta indimenticabile. Vincent Van Gogh appartiene al filone di artisti - abbastanza rari - in cui il fenomeno dello splendore è sostanzialmente collegato all'armonia coloristica. Il coetaneo e, per un periodo, anche amico intimo di Van Gogh, il pittore Paul Gauguin, similmente edifica l'effetto della propria pittura sul colore e le sue armonie, pur essendovi la luce notevolmente più sommessa. Esempio di un'epoca completamente diversa sono le icone con la loro irradiazione misteriosa, ovvero la luce brillante delle splendide polifonie cromatiche nella pittura europea di tavole medioevali, la cui luminosità rappresenta infatti un riflesso della infinita bellezza della vita celeste. Tra gli artisti della nostra epoca, sotto questo punto di vista, mi hanno completamente rapito le tavole dipinte dell'artista tedesco Otto Herbert Hajek (scomparso, purtroppo, poco tempo fa).

Vorrei esprimere la convinzione che le opere d'arte (qui, specificamente, parlando soprattutto di pittura) abbiano la capacità di essere „ trasparenze vive“, nella loro capacità di trasmettere una luce speciale. Questa, da una parte ha certamente le sue ragioni scrutabili e spiegabili, per esempio con la teoria del colore. Dall'altra, c'è anche la presenza dell'indescrivibile, seppure intuibile. Ma ritorna alla mente la definizione antica, oggi praticamente non compresa e non usata né dagli artisti né dai critici d'arte: la bellezza quale „*Splendor Veritatis*“.

Marek Trizuljak

Marek Trizuljak
Stele Verde / Zelená stéla

TRANSPARENCE - CESTY SVĚTLA

“Vanutí božího dechu utváří rozmanitou mnohost bytí a vše navzájem spojuje do nové harmonie. Cesty světla nejsou průsvitem netečných éterických sfér, mnohem spíše je to nekonečná mnohost “živých tváří”, které přebývají v hřejivém světle a hledí na nás pohledem od počátku trvajícím láskyplného formování k životu v pokoji (paideia). Hvězdy a galaxie, které vidíme na nebeské klenbě, jsou jenom prázdnyými obrazy, ve srovnání s tím, co je mnohem větší a vyšší, se světem, kde se zářivé světelné bytosti (luminous presences) seskupují do mocných soustav, vyjevují Boží plány a přicházejí k nám s těmi nejdůležitějšími záměry lásky.”

(M. Malaguti - „Mezi pamětí a projektem“, text v publikaci „Místo pro člověka“ - Olomouc, Brno, Praha a Rimini 2004)

Zdá se, že fyzikální podstata světla je dostatečně prozkoumána, přestože i zde se setkáváme s navzájem odlišnými a nesnadno slučitelnými výklady (světlo jako elektromagnetické vlnění, anebo jako tok hmotných částic - kvant). Umíme měřit rychlost světla a lidský génus dokázal matematicky formulovat vztažnost světla a časoprostoru. Dobře víme, že světlo má své viditelné a neviditelné spektrum, a že existuje jak světlo životodárné tak i smrtící. V malířství je světlo, přesněji řečeno jeho refrakce do spektra a na ní závislé barevné kvality různých pigmentů, zcela základní materií. Malíři, sochaři, fotografové i filmaři vědí své o světle „živém“ a „mrtvém“, znají světlo barevné a bezbarvé, měkké a tvrdé, plastické a beztvaré, či brilantní a tupé.

Kulturní tradice lidstva je plná intuicí, odkazů a výpovědí o světle jako duchovní veličině. Diáda světla a tmy vystupuje v různých světových kulturách jako symbol božského a protibožského, dobra a zla, života a smrti, zrodu a zániku, orientace a bloudění.

Italský filosof Maurizio Malaguti ve svých vizích naplněných a vysoce poetických textech mluví o „cestách světla“, které nejsou jenom éterickým mihotáním, neživotní hříčkou fyzikálních úkazů, ale jsou projevem živého bytí. Autor mluví o tvářích, které na nás hledí láskyplným pohledem, schopným nás formovat a vést (paideia - odvěká, božská, láskyplná formace k dobru).

Průzračnost, schopnost nechat do sebe proniknout světlo a předávat ho dál, se v určitém smyslu může také stát vlastností lidské osoby. To není jenom poetická metafora, i v současném světě najdeme výjimečné osobnosti, u nichž lze tuto kvalitu bezpečně rozpoznat (např. Jan Pavel II., Roger Schütz, Tereza z Kalkaty, Chiara Lubich, nový papež Benedikt XVI., či Dalai Lama).

Myšlenka projektu s názvem TRANSPARENCE má své počátky v setkání s jedinečnou kolekcí maleb od Vincenta van Gogha v Museu Kröller-Müller (Otterlo, v centrální části Holandska). Van Goghovy obrazy zde září nádherným světlem barevných souzvuků, které vzbuzují zážitek slavnosti, nádech něčeho mimořádného, ale také znepokojivý dotyk tajemství života. Zmíněné museum je naplněno výběrem toho nejlepšího z evropského moderního umění, přesto alespoň pro mne van Goghovy obrazy jakoby překryly vše ostat-

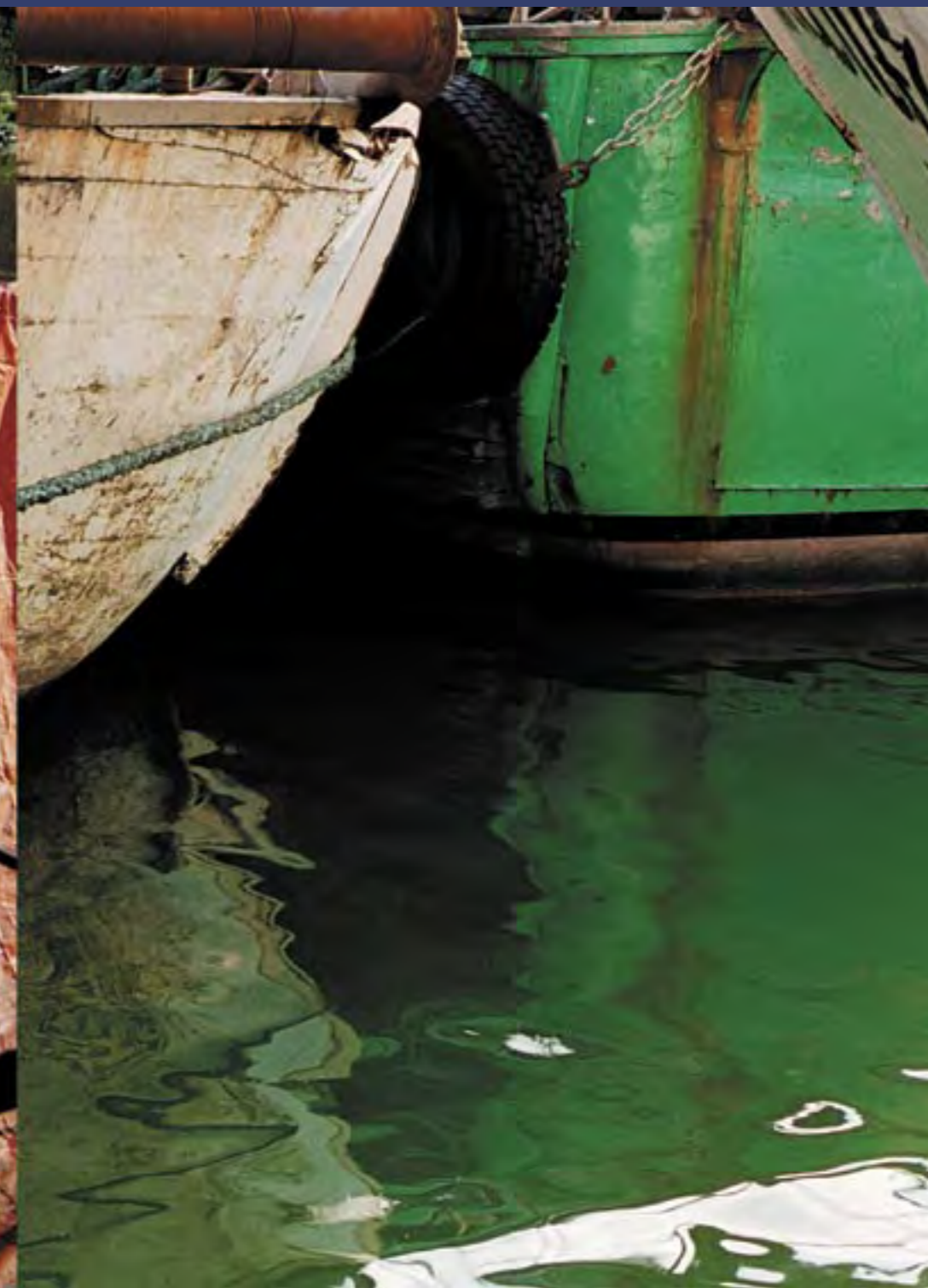
ní a zůstaly mezi těmi zážitky, na které se nezapomíná. Vincent van Gogh je jedním z řady umělců, u nichž je fenomén záře hluboce spojen s barevnou harmonií. Jeho dobový soupeř a po jedno období blízký přítel, Paul Gauguin, rovněž zakládá účinek svých obrazů na barvě a jejich harmoniích; i když záře jeho maleb je o výrazný stupeň tlumenější a hlubinně znepokojivější. Příkladem z úplně jiné doby je ikonomalba plná tajemného vyzařování, anebo brilantní barevné polyfonie deskových obrazů ve středověké evropské malbě, jejichž světelná záře jakoby zrcadlila něco z nekonečné dynamické krásy nebeského života (vnímám to zejména ve francouzské, italské a české deskové malbě). Z umělců naší doby mne z tohoto pohledu zcela uchvátily obrazy nedávno zesnulého německého malíře a sochaře O.H.Hajeka.

V obrazech svých přátel a kolegů, účastnících se na tomto projektu, se pravidelně setkávám s něčím, co bych nazval „transparencí“, nebo „průzračností“, schopností nechat ve svém díle prostupovat záři, záblesky světla. Chtěl bych zdůraznit, že zde na prvním místě nehraje roli princip temnosvitu, založený na stupňování světelných efektů v kontrastech mezi bílou a černou barvou (známý např. v manýrismu, či tzv. „metafyzické“ malbě). Mnohem spíše je to svobodná, otevřená tvůrčí práce s barvou a se světlem, která navozuje pocit určitého vyzařování, někdy hlubinného a plného sytých tónů, jindy zase projevujícího se jako óda na světlo.

Jsem přesvědčen o tom, že výtvarná díla (v intencích tohoto projektu mluvím především o malbě) mohou vyzařovat světlo, které má z jedné části jistě své racionální odůvodnění, například v teorii barev. Druhou složkou je přítomnost nepopsatelného, zachytitelného spíše citem a intuicí. Myslím na jednu časem svého vzniku už hodně dávnou, dnes ve výtvarném umění a kritice téměř zapomenutou a velice málo používanou definici krásy jako záře pravdy (Splendor Veritatis).

Marek Trizuljak

I/ M. Malaguti je profesorem na katedře filosofie boloňské university, zabývá se především hermeneutikou středověké literatury. Patří mezi nejvýznamnější světové experty na dílo Dante Alighierio a literaturu jeho doby. Vydal řadu knižních titulů, v nichž spojuje osobité filosofické myšlení s odvažnými duchovními intuicemi.

Marek Trizuljak Fotografie dal ciclo: Luci e trasparenze delle Città europee / Fotografie z cyklu:
Světla a prozařování – Evropská města, Amsterdam, Rimini

TRASPARENZE

Dissoltesi le nebbie
è apparso
l'angelo del paese
con ali blu
d'argento

la sua veste come velata ricordanza

fulmini gialli
le urla rosse
gocce di sangue
spine
tra i boschi di tremulo arancione

vago nella memoria
e divido le sue antiche macerie

in quei racconti
siamo buoni e tremendi
talvolta umili
tal altra soltanto sciocchi

finché non appare sul paese la luce
a ridestare i sensi

come vicino perdono

PRŮSVITY

*opadly mlhy
a zjevil se
anděl krajiny
s křídly z modři
ze stříbra*

šat měl jako matné rozpomnění

*záblesky žlutí
výkřiky červení
kapky krve
trny
mezi lesy oranžové chvění*

*bloudím paměti
a třídím její dávné suti*

*v těch příbězích
dobří jsme i krutí
občas pokorní,
a jindy zcela dutí*

*než pronikne do krajiny světlo
jako procitnutí*

jako blízké prominutí

Marek Trizuljak

Zuzana Richter Speranza / Naděje
Agostino di Duccio Gemelli / Blíženci

Zdena Höhmová Porto notturno, addormentandosi ... / Usínající noční přístav

Miroslava Trizuljaková Pietro di Rimini - citazione (dettaglio) / Pietro z Rimini - citace (detail)

...Il mondo dei colori e delle loro armonie è profondamente legato all'integrità del nostro essere; le cromie sono capaci di esprimere alcuni movimenti interiori, le tendenze e le caratteristiche sostanziali. Se davvero le cromie sono composte armoniosamente, danno un forte senso dell'adeguatezza, un senso di Vero e Bello. Per poter promuovere ed aumentare la qualità del nostro vivere occorre conoscere bene il dover essere dei luoghi dove ci muoviamo. La nostra convinzione è che in questo campo la cultura del colore possa dare un aiuto importantissimo. Ne deriva la necessità di affrontare, in maniera più cosciente, il fenomeno del colore come una delle vere virtù costitutive del nostro essere. Così, cromie tipiche di un certo ambito, andrebbero studiate e rivalorizzate a vari livelli. In tale contesto tale poi si apre la possibilità di sviluppare nuove armonie che diverranno parte attiva del nostro stile di vita.

...Svět barev a jejich harmonií je hluboce svázán s integritou našeho bytí; prostřednictvím barevnosti lze vyjádřit určitá vnitřní hnutí a některé podstatné sklony. Pokud jsou barvy uspořádány opravdu harmonicky, skýtají silný pocit správnosti, možná i zážitek Pravdivého a Krásného. V zájmu zlepšení kvality našeho života potřebujeme pochopit, jaké je pravdivé bytí a skutečné poslání míst, kde se pohybujeme. Jsme přesvědčeni o tom, že v tomto ohledu nám může být kultivace barevného citu – kultura barvy – velice významnou pomocí. Z toho vyplývá potřeba vnímat fenomén barvy s větším uvědoměním jako jednu z ctností náležejících k základům našeho bytí. Proto by také určité barevnosti, typické pro to či ono místo, měly být zkoumány a nově zhodnoceny na různých úrovních. V tomto kontextu se potom otevírá možnost rozvíjet a tvořit nové barevné harmonie, které se stanou aktivní součástí našeho životního stylu. Nemáme však na mysli povrchní střídání barev podle módy, ale hledání barevných tónů a škál, vyznačujících se trvalejším a hlubším opodstatněním.

Fotomontaggio del progetto Rimini – Luce e Colore, 2002 / Fotomontáž z projektu Rimini – Světlo a barva 2002

La mia Città

«Tu» la mia Città.
«Tu» sempre nel mio cuore.
«Insieme» perché non siano scheletri vuoti
Mostri orrendamente grigi
Che ci si rivoltano contro
Lungo i sentieri ampi e senza sbocco
Della banalità.

Fraternità...
Sole che si specchia nel mare
Mare che abbraccia la riva
Battigia che accoglie
Orme tese all'Infinito.

Fraternità...
«Non è impossibile!»
È il richiamo degli Angeli.
Risplenda la Città nella città
Delle sue migliori gemme.
Una luce più degna sovrasti
Le miriadi di luci che ottundono i sensi
E sospingono al baratro.

Fraternità...
L'unica via
Il «Sì»
Che costruisce
Un mondo di pace.

Tilman Rothermel *Nell'infittirsi della città / V houštině města*
Marcello Franca *Stella Maris* (fotomontáž / fotomontaggio)

Nel presente

Non fare della tua isola
l'ombelico del mondo,
ma scoprine con umiltà
l'anima intera.
Difendi nella sua storia,
il progetto originario.

Consegna
la tua fatica
agli uomini
che verranno.

*Nedělej ze svého ostrova
střed světa
objevuj však, s plachostí,
plnost jeho krásy
A v jeho vnitřním příběhu
chraň co je pravé a ryzí*

*Pak toto své úsilí
svěř
lidem
kteří přijdou*

Poesia / báseň: Pasquale Lubrano, "L'isola non è tua. Poesie", Mobydick, Faenza, 2007.
Obraz / Imagine: Eva Sládečková-Böhmová Luce – Silenzio / Světlo – Ticho

Toni Salmaso Residential

Tommasina Squadrino Dammi la mano / Podej mi ruku carta, cera, inchiostro, 21x29 cm, 2007

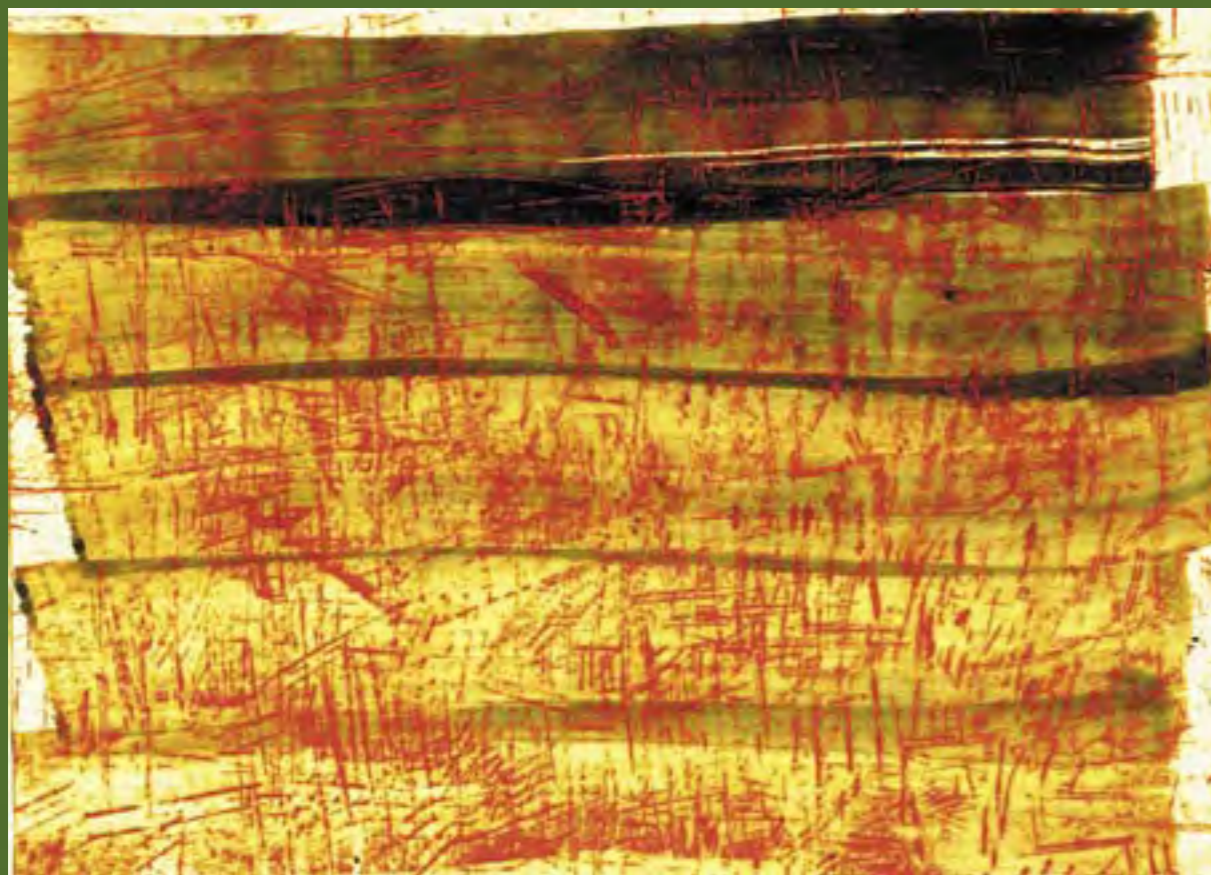
Otto Herbert Hajek (1927 – 2005) Un ricordo di amici – Trasparenza / Vzpomínka na přátele – Prosvítání

Miroslava Trizuljaková Un canto, al mattino / Ranni píseň

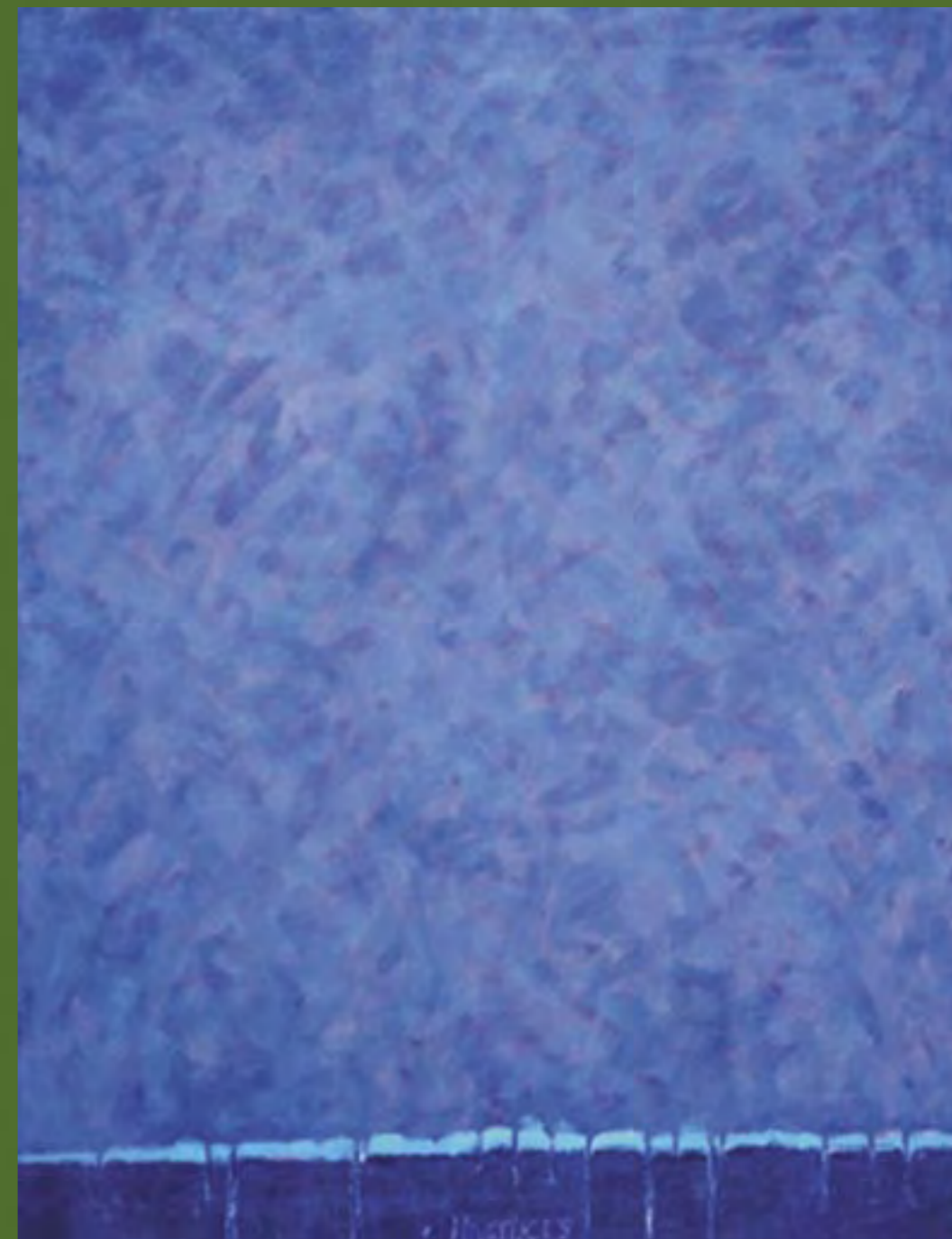
Karel Rossí Via Crucis XII.

Avanti
Siamo a terra
Domani,
domani
ci affacceremo
alle finestre

Kupředu
Dnes jsme připoutáni k zemi
ale zítra,
zítra
vstříc oknům
budeme stát

Tommasina Squadrino
Domenica in stazione / Zastavení nedělní tela, squarci, inchiostri cm. 54x39, 2008

Jiří Hastík I confini della luce azzurra / Hranice modrého světla

Maurizio Minarini L'Ansa / Zátoka

Tilman Rothermel Nell'infittirsi della città / V houštině města

«Sì» alla fraternità: nuovi lineamenti per la città

Nel dialogo di Chiara Lubich con la nostra Città si è manifestato il carattere più vero del nostro popolo che, nella sua vitalità inventiva e nella sua tradizionale franchezza, è capace di una prudente, ma generosa accoglienza e sa volgersi ad imprese coraggiose. Riuniti in questo luogo carico di memorie, noi vogliamo ora pensare il nostro futuro nella fedeltà al messaggio che abbiamo ricevuto da Chiara.

Il Consiglio Comunale di Rimini, nelle motivazioni del conferimento della cittadinanza onoraria a Chiara, Le riconosceva il merito di aver portato ed affermato "la cultura della speranza, oltre ogni umana misura, affinché l'amore possa ancora riportare vittorie e far nascere comunità dove la solidarietà sia legge fondamentale permanente".

La nostra terra si trova ora di fronte ad una grande sfida: arricchita di molte nuove presenze portatrici di culture diverse, dobbiamo trovare una regola di accoglienza che porti in futuro al bene di tutti. Un antico proverbio raccomanda di «non fare agli altri quello che non vorresti fosse fatto a te». Oggi questa saggezza, per quanto irrinunciabile, non basta più: bisogna tradurlo in una regola d'oro che dica anche che cosa si deve fare "fai all'altro quello che vorresti fosse fatto a te".

Per dare chiarezza ed ogni possibile concretezza alla cultura della speranza, noi proponiamo alcune scelte operative che vorremmo far nostre in altrettanti «Sì»:

– Sì, alla fraternità che fa uscire dall'isolamento e innesca processi di sviluppo per i popoli che ancora soffrono la povertà;

– Sì, al coraggio della fraternità in politica perché nelle ragioni dell'amore si riscopra l'autentico, non mentito spirito di servizio;

– Sì alla fraternità che difende la vita in tutte le sue espressioni;

– Sì alla fraternità nell'economia che, nella giustizia, riconosce l'uomo quale fine e centro dello sviluppo dell'impresa e favorisce la equa distribuzione dei beni;

– Sì alla fraternità da cui scaturisce ogni forma di giustizia e che restituisce la più alta dignità ad ogni uomo. Pur riconoscendo alla legge la funzione di comminare le pene, favorisce la «cultura della gratificazione» e incoraggia perciò il cittadino nello sviluppo della virtù, portandolo a scegliere, anche nelle avversità, ciò che risulta costruttivo;

– Sì alla fraternità che rende la città luogo d'incontro per l'uomo;

– Sì alla fraternità come valore culturale che apre la coscienza di ogni soggetto ad accogliere il bambino e il giovane come potenzialità in evoluzione, l'anziano come risorsa, il debole, il povero e il diversamente abile quale stimolo nell'orientamento da dare allo sviluppo;

– Sì alla fraternità che restituisce alla famiglia la dignità di luogo naturale ove ha origine la vita umana e si sviluppa in funzione della maturità del singolo fino a che egli divenga cittadino capace di assumersi le proprie responsabilità;

– Sì alla fraternità che induce il rispetto dell'ambiente e della natura perché diventino contesto originario ove prendono forma e si esprimono i talenti e le aspirazioni di ogni uomo;

– Sì alla fraternità perché è garanzia di pace nell'uomo e fra gli uomini: nel singolo, nei gruppi, nella città e nei popoli.

Castello Marcosanti – Poggio Berni, 18 ottobre 2008

«Ano» bratrství: nové cesty a východiska pro město.

V dialogu Chiary Lubichové s naším městem se projevily ty nejlepší povahové rysy jeho obyvatel, jejich životaschopnost a vynalézavost, tradiční otevřenost a přímost, obezřetnost a zároveň velkodušná pohostinnost, a také připravenost k odvážným činům. Na tomto místě bohatém na historii se chceme společně zamyslet nad budoucností nás všech, v souladu s poselstvím, které nám Chiara Lubichová zanechala.

Radní města Rimini definovali ve zdůvodnění udělení čestného občanství zásluhy Chiary Lubichové těmito slovy: „přinesla a svým životem dosvědčila kulturu naděje překonávající běžná lidská očekávání, až po míru, kdy láska vítězí nad problémy a dává vzniknout společenství, jehož trvalým a nezrušitelným základem je vzájemnost“.

Naše země se dnes nachází tváří v tvář nové velké výzvě: Je jí přítomnost mnoha lidí různých kultur z celého světa. Musíme najít nová pravidla vstřícnosti a přijetí, která budou všem sloužit k dobru. Jedno staré přísloví říká: «nedělej jiným to, co nechceš aby dělali tobě». Ale dnes už ani toto moudrá a nezbytná zásada nestačí a je potřebné proměnit ji na zlaté pravidlo, které zní: „dělej ostatním to, co chceš, aby dělali tobě“.

Abychom s co největší srozumitelností a konkrétností odpověděli na výzvu kultury naděje, rozhodli jsme se nabídnout několik principů jednání vyjádřených v následujících «Ano»:

– Ano bratrství, které nám pomáhá vyjít z izolace a podněcuje procesy rozvoje národů dosud trpících chudobou;

– Ano odvaze k bratrství v politice, aby obnovila svůj závazek služby motivované láskou a vzájemnou úctou;

– Ano bratrství, které se staví na obranu života ve všech jeho podobách;

– Ano bratrství v ekonomii, která uznává člověka jako cíl a středobod každého rozvoje a ctí spravedlivé rozdělování hmotných dober;

– Ano bratrství, jehož plodem je spravedlnost a které navrácí každému člověku jeho nejvyšší důstojnost. Uznáváme zákonu jeho právo trestat provinění, ale společně s tím dáváme přednost «kultuře odměny a povzbuzení k dobrému», která občanům dodá odvalu k rozvíjení ctností a povede je k tomu, aby i v protivenstvích a nepřátelství hledali konstruktivní postoje;

– Ano bratrství, které dělá z města místo pro setkání, místo pro člověka;

– Ano bratrství jako kulturní hodnotě, která otevírá srdce lidí k přijetí každého dítěte i mladého člověka jako nové a neopakovatelné šance pro další rozvinutí a pokračování života na zemi, k přijetí starého člověka v jeho důstojnosti a nenahraditelné životní zkušenosti, k přijetí nemohoucích, handicapovaných a chudých v jejich schopnosti stimulovat nás k orientaci v podstatných hodnotách a ve snaze o zlepšování životních podmínek všech lidí;

– Ano bratrství, které vrací rodině její zásadní význam přirozeného místa, v němž má počátek lidský život a kde se jednotlivci rozvíjí a dozrává v plnohodnotnou osobnost a v občana schopného vzít na sebe svůj díl odpovědnosti za celek;

– Ano bratrství, které vede k úctě k přírodě a životnímu prostředí, aby se pro každého člověka znovu stalo základním prostorem a původním zdrojem formování jeho talentů a aspirací;

– Ano bratrství, které je zárukou vnitřní vyrovnanosti každého člověka a pokojného soužití v míru. Platí to pro jednotlivce, skupiny, menší i větší pospolitosti, města i národy.

Programový manifest ze setkání politiků, zástupců občanského sektoru a světa kultury, s názvem „Město blízké tvému srdci“,

Castello Marcosanti – Poggio Berni (Rimini), 18. října 2008

Publikace / Pubblicazione:

Město blízké tvému srdci / La Città vicina al tuo Cuore

Editore / Editor:

© Unie výtvarných umělců Olomoucka, © Associazione culturale la Ginestra

Autore / Autor: Marek Trizuljak

Autori dei testi / Autoři textů:

Giancarlo Moretti, Marek Trizuljak, Marcello Franca, Zdeněk Vích, Martin Novotný, Sergio Zavoli, Marie Kurgansky, William Protti, Tommasina Squadrito

Traduzioni / Překlady: Eva Frisoni, Marek Trizuljak

Fotografie: Marcello Franca, Marek Trizuljak

Riproduzioni delle opere / Reprodukce artefaktů:

Archivi privati degli autori / Archivy autorů, Diocesi di Rimini / Diecéze Rimini

Redazione e design grafico / Redakce a grafická úprava: Marek Trizuljak

Pagine / Počet stran: 78

Stampa, copie / Náklad, počet výtisků: 1500

Preparazione tecnica alla stampa / Předtisková příprava:

Studio Palec-Comedia, Olomouc

La presente pubblicazione è stata resa possibile grazie

alla cortese partecipazione e contributo di:

Ministero di Sviluppo Regionale della Repubblica Ceca, La Regione di Olomouc, Il Comune di Olomouc, La Regione Emilia Romagna, La Provincia di Rimini, Il Comune di Rimini e Banca C. C. Romagna Est.

Publikace byla vydána za přispění Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Olomouckého kraje, Statutárního města Olomouce, Kraje Emilia Romagna, Provincie Rimini, Města Rimini a banky C. C. Romagna Est.

A Olomouc, Dicembre 2008 / Vydáno v Olomouci, prosinec 2008

ISBN: 978-80-254-3733-9

MĚSTO blízké tvému SRDCI

libertà di donare
ciò che in liberta è stato donato
svoboda darovat to, co bylo
ve svobodě darováno

Associazione Culturale la Ginestra
Unie výtvarných umělců Olomoucka